

שופרא

גיליון מס' 3 • ניסן תשפ"ה

יוצא לאור במסגרת תכנית ההכשרה והליווי לשלוחי חינוך של רשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש בארץ הקודש.

4

שליחות מבראשית

סקירת מרתקת אודות הוראות הרבי לרשת לייסד קורסי השתלמויות למורים

7

גנזך השליחות

מארכיון הספרייה הלאומית: כך גייסה הירשת' שלוחי חינוך לפני 50 שנה

14

השפעה לדורות

נאמו העוצמתי של הרב צבי גרינבלט על שליח הרבי הרב בערל בוימגרטן שהשפיע עליו בלי מילים

18

יש כללים בחינוך

כך תורגמו כללי החינוך וההדרכה לקורס מעמיק, לעבודת סמינריון ולסדנא

24

חממה של שליחות

מבט מקרוב אל רגעים גדולים וקטנים בתוכנית ההכשרה לשלוחי החינוך

26

חינוך בגובה העיניים

צורר עצות שלוקטו מתוך הקורס 'הכיתה ההטרוגנית'

28

ונכשו קשורה בנפשו

משא מאלף מתוך קורס 'לראות את נפש הילד'

32

אשרינו

העוצמה, ההתרגשות, החיבור. רגעים מתוך מעמד ההצדעה ההיסטורי לאלפי שלוחי ושלוחות החינוך באה"ק

36

פיקוד העורף של השליחות החינוכית

מבית היוצר של הרשת: כלים מתוקשבים לקידום הוראה, חינוך והתקשרות בחירום ובשגרה

טורים:

חוקק נשמות

הרב זושא אלפרוביץ

הנני

הרב יצחק גולדברג

מסורים ונתונים

הרב זלמן גופין

הרבי שלח אותך!

הרב יוסף יצחק וילשנסקי ע"ה

הילדים של הרבי!

הרב שמואל לו

השליחות בשדה החינוך

הרב מענדל אזימוב

עימוד ועיצוב:
שניאור קורטס

הגהה לשונית:
הרב משה מרינובסקי

תמונות:
חיים טויטו, מענדי טויטו,
מענדי קורנט, מנחם חוטר,
עקיבא שיינברגר

פתיחה

במשנתו החינוכית של הרבי נשיא הדור, עבודת החינוך זוכה למעמד מיוחד ונעלה. הרבי רואה בחינוך - שליחות במלוא מובן המילה - אחריות קדושה להעמיד דורות של יהודים יראי שמים, בעלי מידות טובות וידע תורני עמוק.

לאורך השנים, הנחה הרבי באופן אישי את הנהלת רשת אהלי יוסף יצחק להשקיע מאמצים בהכשרה ובגיוס כח אדם איכותי במיוחד, והתבטא לא פעם בתארו את המחנכים כ"שופרא דשופרא" של האברכים - המובחרים שבמובחרים.

כך לדוגמא בשיחת כ"ד אב תשל"ח: "בנוגע לחינוך יהודי, עלינו לעשות כל התלוי בנוי להגדיל את עניין החינוך ולרשום כל ילד וילדה לחינוך הכשר ועוד יותר טוב, חינוך על טהרת הקודש. לשם כך זקוקים למורים ומורות, מודריכים ומדריכות, ובוה עצמו יש למצוא את ה"שופרא דשופרא"- המורים והמורות, והמדריכים והמדריכות הטובים ביותר"

תוכנית שלוחי החינוך של רשת אהלי יוסף יצחק נכנסת כעת בשמחה ובגאווה לשנתה השלישית. אחד המאפיינים הייחודיים והמשמעותיים ביותר בתוכנית הוא השיח החינוכי העמוק והמעמיק המתנהל במסגרתה. העלון שלפניכם שם לו למטרה לחשוף את הציבור הרחב לטעימה קלה מן התכנים העשירים המועברים במסגרת התוכנית, להאיר את חשיבותם המעשית בשדה החינוך ולהעניק השראה לכל העוסקים במלאכת הקודש.

התוכנית מלווה ע"י האגף להכשרה אקדמית במשרד החינוך ובסיוע מכללות תלפיות, שאנן וירושלים.

במגוון חינוכי זה שלפניכם, תחשפו לתהליך שעבר דורנו בימים ההם של הקמת הרשת, או ביקש הרבי שאברכים צעירים יצאו לשליחות חינוכית ברשת' - שנים רבות לפני שהמושג 'בתי חב"ד' הגיע לארץ, ועד למעצמת 'שלוחי חינוך' בזמן הזה.

תקבלו הצצה להוראות של הרבי להקמת תוכניות הכשרה וליזוי לשלוחי החינוך ואף ליישום ההוראות באופן שמעצים את השליחות ואת השליחות החינוכית. תזכו להתוודע על הזכות והאחריות להיות שליח חינוך - עם ראשי הישיבות חב"ד הגדולות באה"ק ועם אנשי חינוך ושלוחי חינוך בתוכניות ההכשרה ואף תזכו לטעימות מהקורסים החסידיים, הפרקטיים והמקצועיים.

לקראת חג הפסח הבא עלינו לטובה, נאחל שנזכה לקיים את מצוות "והגדת לבנך" במלוא העומק והמשמעות - לא רק לספר את סיפור יציאת מצרים, אלא להעביר את מהות החירות האמיתית מדור לדור, ברוח תורת החסידות.

כשם שביציאת מצרים התרחשה התגלות אלוהית נעלית, כך גם בחינוך ילדינו - כל רגע של הארה והבנה הוא בבחינת יציאה מן המיצרים אל המרחב האין-סופי של הנשמה היהודית.

תודתנו נתונה לר' לוי אברמוביץ ולר' ישראל שוחט האמונים על מלאכת הכתיבה והעריכה.

קריאה מהנה
הנהלת רשת אהלי יוסף יצחק

שליחות מבראשית

בך הוקמו תוכניות ההכשרה של הרשת

המענות וההדרכות המפורטות שהתקבלו מהרבי להקמת תוכניות הכשרה למורי הרשת < איך הסביר הרבי למנהל אגף החינוך הדתי מהו שליח חינוך וכיצד הגדיר הרב חדקוב מהו 'מורה אמן'? > אלו אתגרים עמדו בפני עסקני הרשת בגיוס מורים חב"דיים ומאילו קורסים הציג הרבי 'להשתמט באופן דיפלומטי? סקירה מרתקת אודות השתלשלות האירועים סביב הקמת תוכניות הכשרה למחנכים בימים הבראשית של הקמת רשת אהלי יוסף יצחק באה"ק < שלוחי אדוננו, טו ברינג משיח צדקנו * חלק ראשון מתוך ליקוט מיוחד ומקיף

הכל מהשנים הראשונות להקמת רשת אהלי יוסף יצחק באה"ק, עמדו בפני מנהלי הרשת אתגרים רבים. החל מפתיחת בתי ספר והשגת תקציבים ואישורים ממשלתיים להכרה בבתי הספר ועד רישום תלמידים מילדי המוסדות החינוך של הרשת, רישום שהיה פשוט הצלת נפשות גשמית ורוחנית עבור כל תלמיד ותלמיד.

במקביל, עמדו בפני מנהלי הרשת אתגרים משמעותיים למצוא אנשי חינוך חסידיים מהשורה הראשונה, שיתמסרו לחינוך ילדי העולים ויצאו לשליחות בסמוך לבתי הספר, שהיו אז במעברות מרוחקות גיאוגרפית ומנטלית.

הרבי נשיא הדור, כאב את כאבם הרוחני של כל ילד וילדה וביקש מהחסידיים בארץ הקודש לצאת לשליחות. באותם ימים - שנים רבות לפני שהמושג 'בית חב"ד' נוסד בארץ ועוד לפני שנשלחו השלוחי קודש' לארץ הקודש - היו רוב השלוחים בארץ שלוחים בחינוך, שלוחים ב'רשת'.

שלוחי החינוך היו חמושים אמנם במוטיבציה ובתודעת רוח שליחות, אך עם הזמן התפתח הצורך להשתלמויות מקצועיות וקבלת תעודות הוראה.

בהעדר מסגרות חסידיות להכשרת המורים, נאלצו מורי הרשת לרעות בשדות זרים, בקורסים של רשתות חינוך אחרות שהיו מזוהות פוליטית. השלוחים נאלצו לעבור הכשרה בסביבה שלא כל כך התאימה לחסיד חב"ד. הצורך גבר וגבר, והנחיצות של השתלמות למורים זעקה.

לפנינו מכתב מהרבי בו הוא מביע כאב על חוסר ההשתלמות של המורים:

במ"ש אודות רמת המורים-ות, מובן עד כמה מצער ומכאיב, וזה שנים שהנני מעורר עדיין בכל הזדמנות, ומהנכון הי שבאסיפה היותר קרובה של הנהלת הרשת ידונו את הענין ויבואו להחלטות ממשיות, ובפרט איך לנצל את ימי החופש להתקדמות והשתלמות המורים-ות, ויה"ר שגם בזה יצליח ויבש"ט"

מזכירו האישי של הרבי הרב חודקוב, דרכו עברו הוראות הרבי לרשת, ניסח את ההוראה בשפה חינוכית מקצועית:

"תמיד יש מקום להשתלמות, לשלמות יתר, וצריכה להיות מגמה ליותר ויותר השתלמות, שהכול יהיה בתכלית השלמות.

ישנו בעל מלאכה סתם, שניתן למצוא פגמים רבים בעבודתו, וישנו בעל מלאכה אומן ומומחה, שמעשי ידיו הם בתכלית היופי וההידור, וטעם הדבר הוא - מפני שהשתלם במלאכתו, וחושב תמיד איך יוכל לשפר יותר ויותר.

ישנו מלמד שעושה מלאכתו באמונה ושומר הזמן, אך אינו מומחה ואומן בהוראה וחינוך, ועליו להשתדל להשתפר ולהשתלם, כגון - לראות איך מלמדים מומחים מלמדים. וגם האומן הטוב ביותר יכול להשתלם עוד ועוד.¹

עם זאת, הרבי לא אישר להשתתף בקורסים של חוגי הפועל המזרחי, כפי שרואים מהמכתבים הבאים:

בנוגע להשתתפות בימי עיון - יש להשתמט מזה בכל התחבולות אם רק אפשרי - אבל באופן דיפלומטי און ניט איבערציען די סטרוגע [= לא למתוח את המיתר] כדיבורים חריפים, וגם לא

¹. החינוך והמחנך, ע' 23.

מיוחד

כך גייסה הרשת שלוחי חינוך בארץ הקודש לפני 50 שנה

נגזי ארכיון הספרייה הלאומית נפתחים לראשונה ומספקים הצצה אל ימי הבראשית

להקים מסלולים להכשרת מורים ומחנכים בסביבה תורנית. את הצעתו זו שלח לרבי, אז הרמ"ש, בתפקידו כיו"ר מרכז לעניני חינוך.

וכך כתב ביום כ"ט בניסן תש"י, בדו"ח מיוחד הסוקר את החינוך בארץ ישראל:

סמינריון - המקור למורים חדשים, יש לכל הזרמים סמינריונים מעולים דוקא, ואחדים לכל זרם, וליאגודה' אין. זה כבר יותר משנתיים שמדברים על יסוד סמינריון כזה מטעם 'אגודת ישראל', אבל למעשה עוד לא קרב זה אל זה.

אין אני מטעה את עצמי על קשיי הדבר, אבל כנראה אין מן הנמנע לייסד בארץ, ובתנאים המתאימים והמותאמים לזמן ולמקום, סמינריון למורים ולמדריכים על טהרת חב"ד. רק זה יכול לגדור גדר ולתת תקווה להציל בעזרת השם יתברך את שאריתנו להבא. רק מסירות הנפש שתוטבע בלב הלומדים במוסד כזה, תוכל להחזיק מעמד. כמובן דרוש פה פרסונל מיוחד, משוכלל בכל המקצועות, כדי שיוכל להתחרות עם כל סמינריון אחר. לא אלמן ישראל. עוד אפשר למצוא את האנשים המתאימים, במיוחד בקשר לפיקוח על לימודי חול ופדגוגיה, וגם עוד ימצא חבר מצומצם של אנשים אמיצי לב פה במקום, שיעבדו זוה לפי הוראות הרמ"ש שליט"א בכל השטחים... לפי הנשמע, קיים בארה"ב סמינריון למורים מטעם המל"ח, ובטח אפשר יהיה לנצל לטובתנו את הניסיון הנקנה שם.

הרב זילברשטרום אף השיג תקציב מיוחד לשם הגשמת הרעיון.

על כך ענה לו הרבי במכתב מיום ראש חודש סיון תש"י:

בנוגע להצעתו אדות סמינריון למורים, אבקשו לבא בהצעה מפורטת אדות שעורים פדגוגיים שתפקידם יהיה להכשיר במשך זמן קצר (3-6 חדשים) מורים אשר בדרך כלל יש כבר להם הידיעות היסודיות הדרושות לכל מורה וזקוקים רק להכשרה פדגוגית - מיתודית אשר על כל פנים את המינימום ההכרחי שבוזה אפשר לקבלו במשך זמן קצר כנ"ל.

רצוני - אם באפשרי - אשר יחד עם ההצעה הנ"ל תכלל גם רשימת אנשים אשר אפשר לחשוב כי יוכלו לספקם להיות המרצים בשיעורים וביחוד התקציב.

אחר שתתקבל ההצעה הנ"ל נוכל אי"ה לדון אודות האפשרות להביאה לפועל.⁶

בתור מורים ומחנכים, כי הרי היציאה למקומות רחוקים היתה מופרכה לא רק אצלם אלא בכל החוג שמשתייכים אליו, ולא מפני טעמים כלכליים גרידא אלא דתיים בעיקר, ובכל זאת נאותו לצאת למקומות נדחים לפי ערך ולסביבה זרה, אף שסוף סוף לא הבטיחו להם אוצרות כסף וזהב ואפילו לא השיגים הכי גדולים בנוגע לדת, שהרי כל אחד מהם ה"י פעיל בסביבתו עתה ג"כ בהפצת היהדות;

זאת אומרת, שההתמסרות וההתלהבות שלהם לעצם רעיון הנסיעה למקומות רחוקים בכדי לעסוק בחינוך בני ובנות ישראל היתה כל כך גדולה עד כדי לבטל את כל הטעמים השליליים והכי עקריים בעיניהם - הרי טבעי הדבר שהתלהבות זו תתגבר גם על כל הקשויים ברכישת ידיעות והתאמנות פדגוגית וכו'.

כמעט כולם, בטוחני, יש להם היכולת והכשרונות בהאמור, ואלה שחסר להם בפועל, הרי זה מפני שעד עתה לא היו זקוקים לזה ולא הרגישו צורך בדבר...⁴

לפנינו מענה להרב אפרים וואלף שכתב: "דו"ח מאסיפה שהתקיימה אתמול במשרד הישיבה בלוד בקשר לעניני החינוך וכפי ההחלטות לבקש חו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א .. כן הוחלט לבקש חו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א אשר עם היות ומשרד החינוך יתבע השתלמויות מורים באוניברסיטאות אם להסכים להשתלמויות אלו של המורים?"⁵

על כך ענה הרבי:

ידונו ע"ד"ו (1 באם יתבע 2) באם לא יהיו מורים שמכבר השתלמו וכו'.

כיון שמתחילים לדבר עכ"פ - שהמורה בכ"ס חב"ד צ"ל מושלם כו', אולי סו"ס יעשו משהו עכ"פ להשתלמות המורים דעתה שבביה"ס הרשת - שמשנה לשנה מתרבות התלונות והתביעות בזה והרי לזה אין צורך כלל לבקר באוניברסיטא, ובמילא אין כל חשש - ורק שצריך שמי שהוא יתענין בזה ברצינות ובעקביות ויתחיל במעשה בפועל בזה וע"ע לא ידעתי אפילו מהזזה כל שהיא בענין!!⁵

הצעה מפורטת

למעשה, כבר בשנת תש"י, עוד לפני ייסוד הרשת, העלה הרב אהרן מרדכי זילברשטרום, שהיה מורה מוסמך, את הרעיון

⁴ אג"ק חלק ח"ה, עמ' ד
⁵ ימי תמימים ח"ד ע' 87.

לאמר שזהו גזירה מעבר לים. והרי צ"ל מובן וגם פשוט שאין השקפת מורי חב"ד כהשקפת הפוהמ"ז [= הפועל המזרחי] ואפילו המזרחי, שבי"כ [= שבאי כח] שלהם מנהלי "ימים" אלו, וגם אין זה מתפקידם להכנס עמיהם בויתוחים ע"ז.²

מובן שיש להשתמש מלהשתתף באסיפות עד כמה שאפשר (מבלי הדגשה יתירה). ואם לא תהי' כל ברירה ותוכרח ההשתתפות, הרי בודאי אפשר שתהי' פסיבית. ולפלא שאינו מודיע מהנהגת אחרים (אשר מימין) בהנוגע להנ"ל. ובטח יודיע בהזדמנות הבאה...

כיון שהנ"ל בא במענה למכתבו ולא רשמית, הנה גם המענה הוא באופן כזה. אבל ביחד עם זה, הנה הענינים מובנים גם בשכל, ובטח יוכל להסבירם בתוספת אותיות, והעיקר בדרכי נועם וקירוב - שבמילא תתקבלנה מכל הנהלת הרשת.³

הון אנושי חדור שליחות

במקביל משרדי הממשלה עמדו על כך שהמורים יהיו מוסמכים.

הצורך למקצע את שלוחי החינוך ומאידך לוודא שההדרכה תהיה מקצועית אך מוקפדת וחסידית, זעק לשמיים.

מעניין להביט במכתב שכתב הרבי למנהל אגף החינוך הדתי, הד"ר יוסף שי' גולדשמידט:

בנוגע לנקודה העיקרית שנוגע במכתבו על דבר ההכרח שהמורים ומורות יהי' להם מינימום ידיעות וכשר חינוכי ופדגוגי וכו', בודאי למותר לבאר שאני מסכים עם דעתו . . אי לזאת בטוחני שגם בענין שדן במכתבו ע"ד בתי ספר חב"ד תהי' גישה זו והשקפה זו . . אף שכמובן קשה לקבוע בדיוק היום והשעה שתתמלאנה כל הדרישות הצודקות בנוגע לכישר פדגוגי וידיעות וכו'.

עם זאת, בהמשך המכתב מפנה הרבי את תשומת לב ד"ר גולדשמידט לאיכות המורים-שלוחי החינוך. איכות השלוחים, הסביר הרבי, מהווה בסיס חזק להצלחה בחינוך וברצון ללמוד ולהשקיע בהצלחה בשליחות החינוכית:

ומה שמוסיף חיזוק בתקותי זו היא עצם העובדה שהמדובר הוא באברכים וצעירים המראים התמסרות גדולה ביותר לתפקידם

² אגרות קודש חכ"א ע' שלב.
³ חייל בשירות הרבי, ע' 235.

⁶ איש החינוך, ע' 273.

ימי עיון

בפועל, על פי הוראות אלו פתחה הנהלת ה'רשת' בתוכנית הכשרה של ימי עיון לסגל המורים בהם ישתלם הצוות החינוכי ויתמקצע במשימותיו החינוכיות. כך עולה מדו"ח ששיגר הרב זילברשטרום בדו"ח למפקח חינוכי:

מיד אחרי יסוד בתי הספר בחול המועד סוכות תשי"ג, התקיים בבניני בית ספרנו במלחה, ימי עיון למורים שלנו, שמשכו אליהם גם מציבור מורי ירושלים. ימי העיון הושלמו לאחר מכן בבית-ספרנו ביפו, ומידת התעניינות המורים עלתה על המשוער. אומרים שהפיקו תועלת רבה. העתק תכנית ימי העיון מצורפת בזה".

גם לימי עיון אלו מוצאים אנו התייחסויות מהרבי:

במענה על מכתבו מכ"ח אלול ושנים הקודמים לו, ולפלא אשר עוד הפעם נפסקו הידיעות מהם, מהמשך הענינים שכותב אודותם ובפרט בעניני הרשת, קביעות המורים וכו' . . . ובדאי יתעסקו בהכנות לימי העיון דחנוכה במרץ הכי גדול, ובשאלתם מי ומי יתעסק בזה, הנה מוכרח הדבר שיעשו אסיפה כללית ויחלקו ביניהם את התפקידים ומבלי לדחות את השקוי"ט לאסיפה שני" וכו'...⁷

ואם באפשרי מה טוב שיהי' יותר מיום א' - ימי העיון למורים.⁸ הרבי ביקש שימי עיון יערכו בתכיפות ככל האפשר, ולנצל לשם כך את כל ימי החופש האפשריים, כגון בחגים וכדומה:

היה מהראוי לקיים ימי עיון בחנוכה.⁹

וכן, כיון שהצליח כינוס המורים שעשו מכבר, וחבל שלא נעשה זה אלא פעם אחת, הנה יש לעשות כזה לעתים תכופות יותר, ובפרט לנצל הפגרא דימי ההג הממשמיים ובאים.¹⁰

הרבי ייקר מאוד את קיומם של ימי העיון, ואף ביקש לדעת מי בדיוק השתתף:

מעונינים לדעת מי השתתף בימי העיון למורים/ות ומה היא הסיבה להעדר השתתפותם של שאר המורים/ות, ואם הסיבה היחידה היא קצור הזמן להכנות בזה, יש להשתדל כפי האפשרי לסדר עוד הפעם ימי עיון.¹¹

קורסים מזורזים

אחרי ההצלחה של ימי עיון חשבו בהנהלת הרשת להשיק קורסים מזורזים. במכתב מיום ו' תמוז תשי"ד כותב הרבי:

ב) ההצעה לערוך קורסין מזורזים להכנת מורים ולהשתמש בזה כימי החופש נכונה במאד מאד גם אם לא הי' החשש שלשנה הבאה ידרשו בתוקף מוסמכות מכל מורה ומורה, ובדאי עושים בזה במרץ היותר גדול, ואפשר כדאי שאף אלו שכבר מוסמכים הם ישתתפו עכ"פ בחלק מהקורסין למען לחזור על הישנות ואי אפשר לבית המדרש בלא חידוש .

⁷ חייל בשירות הרבי, ע' 149.

⁸ חייל בשירות הרבי, ע' 150.

⁹ כפר חב"ד גיליון 587, ע' 36.

¹⁰ מארכיון הרא"מ זילברשטרום.

¹¹ איש החינוך, ע' 275.

Jan 2016

לחביבותא דמילתא נסיים במספר מכתבים ומענות שמלמדים על החשיבות הרבה שהרבי ייחס לעניין.

במכתב לא' מאנ"ש שהשתתף בקורס הראשון, הרבי כותב:

ומענין לענין, כמדומה שבשבועות הכי קרובים תהיינה הבחינות של אלו הלומדים בקורס למורים שע"י הו"ח אי"א נו"ג וכו' הרמ"א שי' זילברשטרום, שגם הוא בתוכם, ובדאי למותר לעוררו שגם ע"ז כוונתי שיעשה בזה במרץ המתאים, והעיקר שירכוש לעצמו כל הידיעות הצריכות ויוכל לנצל כשרונותיו בהשפעה בהיות לו גם סמכות רשמית שהרי התחלת הגישה צריכים לעדות של תעודה ורק אח"כ מכיר השומע במעלת המשפיע גם לולא התעודה . . . ובפרט שכמדומה פעם נדבר שבאם יהי' לו סמכות בגרות רשמית יוכל במשך הזמן לנצל כשרונותיו בהשפעה להפצת היהדות, ע"ד האמור, כי תעודת הרבנות תפעול רגש כבוד יותר אצל השומעים וק"ל. ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור...

ובה' טבת אותה שנה, שוב כותב לו הרבי:

בענין הקורסים וההכשרה לחינוך, כבר כתבתי אשר פשיטא שצריך להמשיך, ויהי' בהצלחה.

ואכן באותם ימים נפתחו קורסים נוספים ובי"א ניסן אותה שנה מוסיף הרבי וכותב לו:

תקוותי חזקה שמשתדל ככל האפשרי להצליח הקורסים בתוככי הצלחת כל עניני הרשת, וענין הקורסים הרי נחוץ ביותר, שהמחסור במורים על טהרת הקודש, הולך וגדול. ומוכן שברשותו, וגם מזכותו, למסור ההוראה הזו .. על ידי זה שכנראה בעתיד הקרוב יהיה שטח ההוראה גם ענין של פרנסה כפשוטה, לא פחות משאר עניני פרנסה, ובהמשך הזמן מעולה ביותר, מבחינה רוחנית וגם מבחינה גשמית.

הרבי ייקר מאד את הקורסים, כפי שעולה גם מהמכתב הבא:

ומסיימים בטוב, בנתינת ת"ח על הסיוע שלו לקורס השתלמות המורים, המאורגן ע"י רשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש, שבודאי גם להבא יעשה כזה ובכגון זה.

(תודתנו נתונה לת' זושא הלוי קריצ'בסקי על הסיוע בליקוט וסידור החומר)

ג) אינני יודע ההוצאות הכרוכות בהנ"ל, ובדאי יש מקום לבקש עזר מיוחד מהמשרדים המתאימים ועל השאר להשתדל למצוא, והרי כבר בלאה"כ יש חסרון ניכר בהרשת, והלירות שיתוספו על שתי הוצאות הנ"ל אינם משנים המצב.¹²

בהמשך למכתב זה, כותב הרבי להרב זילברשטרום שריכוז את נושא הקורסים מטעם הרשת:

כתבתי גם במענתי הרשמי להרשת, אשר הצעת קורסין-מזורזין למורים הוא דבר נחוץ במאד, ובדאי גם מצדו יעשה ככל הנחוץ בזה. והשם יתברך יצליחו. בברכה המחכה לבשורות טובות מכל הנ"ל.¹³

ובמכתב נוסף:

במ"ש אודות היסוד בכפר חב"ד קורס מזורז למורים, נכון הדבר, וכן נכון יסוד כל ענין שאפשר בכפר חב"ד, אם יש רק היכולת שיהי' על טהרת הקדש, אבל מובן ג"כ שצריך מי שהוא שיתעסק בזה.¹⁴

במקביל, צף כל הזמן הצורך בקורסי הכשרה כדי להכין אנשים נוספים לעבודת ההוראה, כפי שעולה מהמכתב הבא של הרבי להרב זילברשטרום:

במענה על מכתבו שהתחיל לכותבו ערב חג הסוכות, בו כותב ע"ד יסוד קורסים למורים . . . הנה מובן שיסוד דקורסין למורים מאנ"ש דבר נכון במאד מאד . . . ובפרט שכשידברו עם הנהלת הקורסין אודות הדרישות המיוחדות של אנ"ש ויבארו שהדברים הם בהנוגע לקבוצה של מספר מסוים, בודאי יסכימו לערוך בשבילים הרצאות מיוחדות אם זקוקים לזה, שינויים בתכנית למודיהם וכו', ונוסף על שההוצאות היו יותר קטנות שלא בערך ..

בברכת הצלחה בכל האמור לעיל המח' [כה] לבשו"ט.¹⁵

¹² אג"ק ח"ט ע' קסח.

¹³ איש החינוך, ע' 617.

¹⁴ אג"ק ח"ג ע' צא.

¹⁵ אג"ק ח"ב ע' נו.

שליחות שראויה לתואר

**'שלוחי החינוך' גם זוכים
בתואר מקצועי וגם
בתואר בעל ערך רוחני רב**

**המחזור השלישי של
תוכנית הכשרת 'שלוחי
החינוך' יוצא לדרך!**

כ"ק אדמו"ר שליט"א רואה את כל אחד מכם כשליח מצוה של כ"ק מו"ח אדמו"ר, כי אתם העומדים בשורה הראשונה שבחזית, ועל כן גם דורש הרבי מכם רבות. אך פירוש דרישה זו הוא ענין הגתנית כח"ו..
(זרעו בחיים ע' 12)

**לפרטים והרשמה:
053-7700-183
shlucheychinuch.org.il**

הנני

הרב יצחק גולדברג
משלוחי הרבי לארץ הקודש
וראש ישיבת תומכי
תמימים מגדל העמק

בצעירותי, בזמן שלמדתי בתומכי תמימים בברינואה שבצרפת ואחר כך ב-770, האווירה וה'קאך' בין החברים והבחורים נסובו סביב הרצון העז לחולל מהפיכה בצרפת. מדובר בתקופה שהדבר עוד נחשב חידוש. חשבנו לעצמנו שכל אחד ייקח עיר ויעשה בה מהפכה. ועל זה התוועדנו יחד.

לימים, כאשר נשלחנו, קבוצת השלוחים הראשונה לארץ הקודש בשנת תשל"ו, הרבי דיבר אלינו השלוחים, זה היה כאשר חשבתי שהרבי ישלח אותנו להפוך עיר נידחת בצרפת, אבל בסוף נשלחנו ללמוד בכלל בצפת.

וזה לא פעם ראשונה. הרבי לקח את הרב אריה לייב קפלן ז"ל ועשה ממנו עסקן. הוא היה יכול להיות ראש ישיבה, רב גדול. מי שהכיר אותו, יודע. והרבי עשה אותו עסקן. אבל חסיד אומר: "הנני".

אברך, לפני שהוא יוצא לשליחות, צריך לשאול את עצמו - איפה אני מונח. האם אכפת לי מהרצון של הרבי, מהילדים של הרבי. בזה עליו לשים את הדגש.

היה לי חבר שמאוד אהב את ארה"ק. כמה שבועות לפני שנשלחנו לארה"ק, הוא קיבל תשובה לנסוע לצרפת.

אצלו היה בדיוק הפוך. הוא שמע שאנחנו נוסעים לארץ והיה לו קצת חבל שהוא כתב לרבי על הרצון שלו לנסוע לצרפת. לכן הוא כתב שוב מכתב לרבי שהוא מאוד רוצה להצטרף לקבוצה שלנו, להיות שליח בארץ הקודש, במקום בצרפת. כאב לו להפסיד את הזכות להיות שליח בארה"ק. הרבי ענה לו: "הכל בהשגחה פרטית ומי יודע איפה יותר זכותו?"

תתמסר. זה מה שהרבי מבקש מכל אברך חסידי. המחנכים הכי טובים צריכים להיות אצלינו. זה זועק, זה חסר. זו הצלת נפשות ממש. תניח את עצמך אל הרבי, תהיה שליח שלו.

שמעתי ביחידות איך הרבי התבטא על העניין לעבוד בישיבה: "הצלחה בנקודה הפנימית - בניך אלו התלמידים". מכל העניינים זו הנקודה הפנימית, זה העניין שלך ותהיה לגמרי שם.

בליל שמח"ת תשמ"ו, הרבי דיבר על שליח בעשר בחינות הנפש, שעם זה מביאים את המשיח. והרבי אמר שכל השלוחים יגידו לחיים, ומי שספק שליח - שיגיד לחומרא. כי עצם הדבר שנפל לך ספק, זה בגלל שאתה שליח.

שיהיה בהצלחה רבה ושנוכה להיות מונחים בשליחות.

אצל שליח חינוך כל כולו, כל היום, כל רגע ביום, בחינוך!

שליח חינוך יוצר 'חקיקה' בנשמתם של התלמידים. זו לא רק כמות אחרת של שיעורים והשפעה, אלא גדר אחר. מציאות של שליח חינוך.

התשובה המפתיעה

יש אומרים ש'להיות מלמד זה לא הכבוד הכי גדול, אבל אנחנו לא מחפשים כבוד, אלא איך נוכל לגרום נחת רוח לרבי. ללא ספק, אברך שמתאים לכך ויוצא לשליחות ב'רשת' - 'גרם נחת רוח רב', גם אם הוא לא זכה לקבל פתק מהרבי בזה הלשון.

אצל חסיד, הדילמה האם לעסוק בחינוך היא בודאי לא משיקולים של תועלת אישית, 'היות ואני מחפש פרנסה ועבודה, אבדוק אם זה מתאים לי'. אלא אם אני מתאים לכך ויש לי חוש בהוראה ובחינוך, אני צריך להתמסר לרצון של הרבי, לדאוג לילדים של הרבי. אין שום ספק בכך.

אני רוצה לספר עניין אישי, שבדידי הווה עובדא: בשנת תשנ"ג. בחור שלמד אצלנו בישיבה בקרית גת והתחתן, רצה לצאת לשליחות והציעו לו שתי הצעות. הוא התייעץ איתי לגבי שתי ההצעות: האם לפתוח בית חב"ד או להיות ר"מ בישיבה קטנה?

היות והוא שאל לדעתי אמרתי לו כי היות שיש לו את הכישרים המתאימים לעסוק בחינוך, עליו לצאת לשליחות בחינוך.

אותו אברך אמר לי: "הרב, חונכתי על ירך לצאת לשליחות! אני מעדיף לפתוח בית חב"ד". הצעתי לו שהיות והוא רוצה לצאת לשליחות של הרבי - שישאל כמובן את הרבי. באותה תקופה הרבי היה עונה בהנעת ראשו הק'. לחיוב או לשלילה.

אותו אברך כתב בפתק קודם את ההצעה של הבית חב"ד ומי שהקריא את השאלה לפני הרבי, הקריא קודם את ההצעה הזו. אבל להצעה זו הרבי לא הגיב כלל. ואילו כאשר הקריאו לפני הרבי את ההצעה לעסוק בחינוך, הרבי הניע בראשו הק' לחיוב!

האברך חייג אלי מיד בהתפעלות לשתף אותי במענה שהוא קיבל וכמובן שיצא לשליחות בחינוך ובי"ה הוא עוסק בה עד היום בהצלחה רבה.

יתכן שהוא כתב קודם את ההצעה של בית חב"ד, כדי שהרבי יענה על כך תחילה אבל הרבי בחר בו להיות שליח שלו במקום שהוא יכול להשפיע יותר, על יותר יהודים, לאורך זמן. יום יום, שעה שעה ורגע רגע.

שליח חינוך יוצר חקיקה בנשמות

הרב זושא אלפרוביץ
משלוחי הרבי לארץ הקודש,
משפיע ראשי בישיבת
תומכי תמימים קרית גת

בשנים הראשונות הרבי תבע מאברכים מסירות נפש, לנסוע לשליחות. השליחות לא היתה או לפתוח בתי חב"ד, אלא לצאת למקומות בהם נפתחו בתי הספר של הרשת ולעסוק בחינוך.

היום ב"ה, מסירות הנפש שנדרשת, היא לא לעבור לישוב נידח בצפון או בדרום, בלי תחבורה סדירה וקהילה חב"דית. מסירות הנפש שנדרשת מאברך כדי להיות שליח חינוך, היא להתמסר לשליחות. יום יום, רגע רגע ושעה שעה. לדרוש בטובת התלמידים, בגשמיות וברוחניות. למסור את הנפש' שלו אליהם.

כדאי לכל שליח חינוך ללמוד את הספר 'הרבי מדבר לילדי ישראל'. מקובצים בו שיחות הרבי בכינוסי הילדים. מי שמעיין בספר מיד יראה כמה הרבי השקיע מזמנו היקר ביותר, לטובת הדבר היקר ביותר עבורו: חינוך הילדים. בנוסף לכך, הסגנון של השיחות מיוחד מאד. לומדים מהרבי איך לדבר עם ילדים.

בכל אופן, ברור שההתעסקות בחינוך ילדי ישראל היא דבר חשוב מאין כמוהו. התעסקות בחינוך חשובה לחסיד, כי ההתעסקות בחינוך חשובה לרבי. מי שמוכשר לכך, מי שיש לו 'חוש' בחינוך, ודאי צריך להתמסר לעניין.

תפקידו של שליח שזכה לצאת בשליחות הרבי לאחת מערי השדה מגון מאד. הוא מגייס כספים, נפגש עם אנשים, שוכר אולמות וכדומה, אבל אחרי הכל עיקר עיסוקו הוא לעורר נשמות, לקרב יהודים.

זה העיקר, גם אם למעשה השליח עסוק בעוד דברים טכניים. המטרה שלו היא לקרב יהודים.

התועודות לשלוחי החינוך המתקיימות תדיר במסגרת תוכניות ההכשרה

מסורים ונתונים

הרב זלמן גופין

מטפיע ראשי בישיבת תומכי תמימים המרכזית כפר חב"ד

בתקופה שבה יצא לאור 'ספר השלוחים', ניתנה הוראה מהרבי להכניס גם את השלוחים בחינוך לספר. ובזכות זה, זכינו כולנו ואני בתוכם, להצטרף ולהופיע על דפי ספר השלוחים. כשמתבוננים בהוראה הזו, מבינים דבר ברור: מצד הרבי, עניין החינוך הוא שליחות ממש. כך הרבי קבע את הדברים.

ואת ההוראה הזו של הרבי, צריך כל מי שזכה לעסוק במלאכת החינוך, לחקוק על לוח ליבו, לפעול ולהכיר בעצמו שהוא אכן שליח של הרבי.

איך הדברים באים לידי ביטוי בפועל?

לכל לראש אנחנו צריכים להרגיש באמת, בשעת העיסוק והעבודה בחינוך, שזו שליחות ממש עם כל הזכויות שבדבר ועם כל החובות. כרגע שאנחנו נרגיש מה שהרבי מרגיש, זה יחייב אותנו למסירות מיוחדת, מעבר למה שמקובל ממחנך רגיל.

נדרש ממחנך שרואה בעצמו שליח – מסירות של שליח. הלא לשליח אין הגדרה מצומצמת מה הוא צריך לעשות. להיפך, הוא נדרש לעסוק בכל כך הרבה עניינים שונים, אם זה חופות או ל"ע לוויית, עריכת ברית מילה, דאגה לאוכל, עזרה לחולה, עריכת כינוסים, מסירת שיעורי תורה ומבצעים ועוד. השליחות מגלה בו כוחות נעלמים ואין אצלו הגבלה מסוימת של תפקיד או של זמן. בימי חול ובשבתות וחגים, השליחות חייבת להימשך.

מי שמחנך ומכיר באמת שהוא שליח – נדרשת ממנו מסירות מיוחדת לעבודת השליחות. אכפתיות אמיתית לתלמידים שלא מוגבלת לזמן השיעור. אם צריך – גם מעבר לזמן, אחה"צ ובלילה. צריכה להיות מסירות מעבר למחויב.

רואים את זה בחוש: בשעה שמחנכים רואים בעבודת החינוך שליחות, יש להם מסירות. ובדרך ממילא הם זוכים להצלחה למעלה מן המועד.

כשהרבי הגיע לארצות הברית, בכ"ח סיוון תש"א, הרבי הריי"צ העמיד אותו בראש שלושת המוסדות המרכזיים שעסקו בהפצת המעיינות, ובראש ה'מרכז לענייני חינוך'. מאז, ולאורך כל השנים, כל ענייני השליחות לערי השדה, ואחר-כך, השליחות למדינות השונות, הקמת המוסדות, ייסוד בתי חב"ד – הכל נעשה תחת הכותרת הזו של 'ענייני חינוך'.

ובאמת, כפי שהרבי הזכיר כמה פעמים (לקו"ש ח"ג עמ' 229, ובכ"מ) ש'מבצע חינוך' (וכהקדמה לזה – 'מבצע אהבת ישראל') הוא "מבצע כללי" (וכולל את כל המבצעים). משום שזו הנקודה הפנימית של המבצעים' ושל השליחות – לפעול "חינוך", חינוך עצמו וחינוך הזולת וחינוך העולם, להכין את העולם לקבלת פני משיח.

וכיוון שזו הנקודה הפנימית של השליחות – מובנת הזכות הגדולה והאחריות המוטלת על אלו שזכו ויצאו לשליחות בשדה החינוך, שזוכים ועוסקים בפועל ממש בעבודה זו, להעמיד דור ישרים, נרות להאיר, חסידים ומקושרים לרבי ולפעול שענייני תורה ומצוות יחדרו בהם בפועל, באופן פנימי.

והרגשה מיוחדת בשנים האחרונות, שהתביעה של הרבי היא לחנך את הילדים ל'משיח', לתשוקה לגאולה השלימה, לצעקת 'אנו רוצים משיח עכשיו' (ה'סיסמה' של 'צבאות השם'), ושיהיה נרגש אצלם האין עוד מלבדו' שמאיר בגאולה, כדברי קדשו בשיחת שמחת תורה תשנ"ב, ש"החינוך של תשנ"ב צריך להיות באופן שהתינוקות נעשים חדורים לגמרי תוך תוכם עם העניין והנקודה של "משיח", כך, שכאשר רק נותנים מבט על ילד יהודי, מה רואים? – את משיח! כל מצויאתם היא "משיח" – הגילוי ד"אתה הראת גוי' אין עוד מלבדו".

אמנם, כשמדברים על העבודה החינוכית כ"עבודת השליחות" נוצר צורך, לפעמים, להרגיש נקודה מסוימת:

נפוץ מאד בעולם שלנו, דווקא בחוגים של מה שכינו פעם "עולם'שע", שאדם מדבר על התפקיד שלו בתור "שליחות". "אני רואה בזה שליחות", כשכוונתו לומר שהוא רואה את עבודתו כבעלת ערך, ולא רק כאמצעי לפרנס את בני ביתו. וכמוכן, מוטב בהחלט שהמורה והמחנך יראה בעבודתו "שליחות", מאשר שיעסוק בה כ"קדרום לחתוך בה" בלבד.

אבל כשמדברים על "שלוחי הרבי בשדה החינוך", מתכוונים למשהו אחר לגמרי!

אם נרצה 'לתת מילים' לחילוק הזה, אפשר לומר כך:

כשאתה "רואה בעבודתך שליחות", אתה "אדון לעצמך". כשאתה "שליח של הרבי" – שפועל בשדה החינוך, יש לך משלח! יש מי ששלח אותך לכאן!

זה מתבטא, לכל לראש, בעובדה שיש מטרה לשמה נשלחת, שיש כוונה שעליך למלא. שיש הוראות שאתה צריך לפעול לפיהם (וכל חסיד, בפרט כל שליח, צריך כל העת לוודא שהוא אכן ממלא את הוראותיו הקדושות של הרבי). שיש מי שאתה צריך לתת לו דין וחשבון (כולל גם – כפשוטו, לכתוב לרבי באופן קבוע). ועל כולם: שאת השליחות בשדה החינוך צריך למלא מתוך התקשרות למשלח, מתוך 'ביטול', מתוך חיות פנימית בעניינים של הרבי.

בפשטות: באותו מוסד של הרבי (מוסד חינוכי כל מוסד או בית חב"ד) יכולים שיעבדו שלושה סוגים של אנשים. יש מי שהגיע מסיבות של 'פרנסה'. יש מי שהגיע כדי לעסוק בעבודה בעלת ערך. ויש מי שנמצא בשליחות. ומובן, שעבודת השליחות מתבצעת על ידי כל אחד מהם באופן אחר לגמרי.

וכשכל אחד מאיתנו, השלוחים שזכו לפעול בשדה החינוך, יזכור בכל עת את המשלח, את השליחות, וישתדל לחזק את ההתקשרות שלו עם המשלח, ו'לחיות' את השליחות ולהכיר בזכות הגדולה שניתנה לנו, להיות שלוחים, אזי נצליח 'להביא לרבי' גם את ילדינו, את המחונכים שלנו, ולהעמיד דור של 'משיחי', ואיתם ללכת לקבל פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש.

(מדברים שנאמרו בהתוועדות לשלוחים בשדה החינוך)

מישהו שלח אותך לכאן

הרב יוסף יצחק ווילשאנסקי ע"ה

משלוחי הרבי לארץ הקודש וראש ישיבת חסיד חב"ד ליובאוויטש בצפת

ההשפעה לדורות של שליח חינוך

מה שמר הרבי במגירה ועל מה הגיב הרבי 'היתכן שלא היה לו פנאי?!' < איך השפיע הרב בערל בוימגרטן - בלי לומר מילה - על התלמידים שלו ואיזה תפקיד חינוכי יום-יומי מילא השליח הראשי למדינה? < מהם הבניינים של שלוחי החינוך ומה גרם לנער צעיר לרצות להיות קשור לרבי? < קטעים נבחרים מנאומו המרגש והמעורר של הרב צבי גרינבלט, שליח הרבי ומנהל מוסדות חב"ד בארגנטינה, במהלך מעמד ההצדעה לאלפי שלוחי ושלוחות החינוך

הרב דוב בער (בערל) בוימגרטן יושב מאחורי הרבי בהתוועדות 'שבת תשל"ה

לפני חמישים ושש שנים, נער בן ארבע עשרה הלך לבית הדואר ובלי להודיע לאף אחד שלח מכתב לרבי. מה רצה הילד? ללמוד בישיבה קדושה כל היום כולו. לא כתב על שום עניין אחר. הילד לא החזיק עצמו כחסיד חב"ד, בכלל לא ידע מה זה, ואולי אף לא שמע על המילה תניא.

ואולם הוא הרגיש שאם יש מישהו מורם מעם, צדיק אשר דבר ה' בפיו, שאליו יכול לכתוב ילד בלתי מוכר מארגנטינה ולצפות למענה - זהו הרבי. והרבי ענה. תוך חודש ימים הילד קיבל מכתב בחתימת יד קודשו!

וראה זה פלא, תוך שנה, על אף שהיה נראה כדבר הנמנע, ביי"ב בטבת זכיתי - הילד שלח את המכתב - להיכנס לתומכי תמימים. בח"י בטבת אף זכיתי לראות את הרבי לראשונה בחיי ולטבול במי הדעת הטהור בהתוועדות של הרבי!

התוכנית לא הייתה ישיבה חסידית, אבל ברכת הרבי סידרה את העניינים והביאה אותי לתומכי תמימים מכיוון בלתי צפוי.

הרבי התמקד בילד יהודי בארגנטינה, להביאו לתומכי תמימים! עד כדי כך חינוך ילד יהודי חשוב אצל נשיא הדור!

'שיקבל ההצעה'

לסיפור יש רקע: שליחו הראשון של הרבי לארגנטינה, הרב החסיד ר' בערל בוימגרטן היה יהודי בעל מסירות נפש. חסיד מסור לרבי בכל נימי נפשו. הוא הכניס לארגנטינה מושגים כמו חלב ישראל, מצות יד, פאה נכרית וכו', והביא עשרות משפחות לחיי יהדות ביראת שמיים. הוא הראה 'מופת' בעשיית בעלי תשובה בין אנשי מקצוע שעד אז לא ידעו מיהדות מסורתית.

בשלב מסוים הוא קיבל הצעה לכהן בתור ראש ישיבה בישיבת 'חפץ חיים' אשר בבואנוס איירס, אבל בתנאי אחד: אסור לו לדבר על הרבי ועל חב"ד! כמובן שלא היה לו ספק שצריך לדחות את ההצעה. ואולם יהודי עם חוש חסידי בשם ר' אלימלך זאנדהויו, אמר לו: תשאלו את הרבי!

אצל ר' בערל לא הייתה אפילו סיבה לשאול, אבל נקודת האמת שלו הסתה אותו לשאול. ואז הגיעה התשובה הבלתי צפויה: "יקבל ההצעה!"

מתלמידי ישיבה זו, יצאו רבנים ויהודים שומרי תורה ומצוות מכל גוונים הקשת - ליטאים, חסידים, פולנים וסתם בעלי-בתים יראים ושלמים. מהישיבה הזאת יצאה כל הממלכה של חב"ד ארגנטינה!

תשמעו טוב: הרבי מורה לשליח ראשי של מדינה, או של חצי מיליון יהודים, להתמקד בחינוך ובלמוד של ילדים בני 13-14 ועושה מזה את שליחותו העיקרית!

ארבעים בתי חב"ד, אלפי ילדים הלומדים במוסדות חינוך חב"ד מגן ילדים ועד ישיבה גדולה, תוכנית לאלפי סטודנטים, תוכנית סעד לתפארת, מרכז טיפול לילדים במצוקה וכו' - הכול בנוי על חסיד, מחנך שיוס-יום הגיע ללמוד עם קבוצת ילדים בישיבה. האם יש מילים להעריך את השליחות החינוכית?!

טלפון באמצע הלילה

אתם רוצים לדעת איך הוא בנה יהודים חסידיים בתנאי "צנזורה"? קודם כל, לפעמים הוא חרג מעט מהתנאי וסיפר סיפור על הרבי... ואולם העיקר לא היה השלטים או התואר. מה שפעל היה האיש והנהגתו.

יראת השמיים שלו - כשראית אותו בונה סוכה במרפסת בקומה החמישית; כשראית אותו מתפלל; כששכב על המיטה מצד השושנה ברגלו שסבל ממנה כאבים רבים, והוא עם גמרא גדולה פתוחה ומסביבו ישבנו אנו, התלמידים; כשהיה צם בה"ב אחרי פסח ותשרי והיה מוסר השיעור כרגיל, וכשהגיע צאת הכוכבים, לא היה מפסיק את השיעור אלא מוציא עוגה וקפה תוך כדי אמירת השיעור; כשראית את המסירות שלו לתלמיד ששאל שאלה - הוא יתקשר אליו באמצע הלילה אל ביתו, להגיד לו שהריטב"א שואל את השאלה ומחר יגיד לו את התשובה.

ראית חסיד ירא שמיים, שמח, אוהב ישראל. ראית חסיד שיש לו רבי והוא מיוחד כי הוא קשור למשהו מיוחד הנקרא חב"ד.

'כשרואים אותך, רואים אותי!'

כשסיים את הבירורים ב'חפץ חיים', פתח הרב בוימגרטן ישיבת חב"ד רשמית שהרבי הורה לו לקרוא לה בשם 'בואנוס איירס'. הוא ניסה להתעקש אצל הרבי שיהיה "תחת הנשיאות", אך הרבי אמר לו שהיום זה לא הנוהג, ובפרט שלא צריך, "כי כשרואים אותך רואים אותי!"

כאשר המחנך אמיתי, איש חב"ד באמת שחי את ענייני הרבי, מתנהג ברוחו של הרבי - התלמידים מרגישים רבי!

אני רוצה לדייק: ר' בערל היה קונה לנו בנות, מסתכל כשהיינו משחקים, צוחק איתנו, מתעניין בנו, חי אותנו!

באופן כללי, נקודת הדבר שצריך להיות בכל השפעה של תורה ומצוות וחסידות היא מה שכתוב ב'היום-יום' כ"ד טבת - אימרת הצמח צדק: מה רצה הסבא - אדמו"ר הזקן - עם דרכי החסידות, שחסידיים יהיו בחיבה עפ"י תורה כמשפחה אחת, ועם חסידות, להכניס חיות (לעבדדיקייט) בכל ולהכניס אור (ליכטיקייט) בכל.

העיקר - התלמידים

ר' בערל היה מגיע כמעט כל שנה לרבי בסמיכות ליו"ד שבט. היה מבקר את הוריו בארה"ק, אחר כך את בתו ואת משפחתה בלונדון ואז מגיע לניו יורק.

זה היה בתחילת שנות ה'למ"ד, באחת היחידויות שלו. בכלל היה נוהג לכתוב לרבי באריכות, אך הפעם נכנס רק עם פתק ברכה לו וליו"ח יחי.

הרבי שאל אותו: "איפה המכתב הארוך שלך?", ר' בערל ענה שכעת הוא מגיע מלונדון וראה את בית ליובאוויטש המפואר שם עם הזכוכית בחזית הבנין ולו אין את זה בארגנטינה, אז מה יש לו לכתוב?

ענה לו הרבי: "דער עיקר איז ניט די גלעזרענע בניינים [העיקר הוא לא בנייני הזכוכית] כי אם התלמידים", ו"אצלי

הרב גרינבלאט מקבל דולר מהרבי

במגירה ישנה רשימת תלמידים של הישיבה, וביניהם התלמידים שאתה שלחת, און זיי מאכן גוט" - הם עושים טוב, וזהו העיקר!

תזכרו ותחקקו במוחכם ובליבכם! - העיקר אינו הבניינים כי אם התלמידים! ובאמת כל תלמיד הוא מוסד שלם! כל תלמיד הוא בניין שלם! כל תלמיד הוא עולם מלא! צריך להיות נוגע כל תלמיד ותלמידה! אם ילד או ילדה, בחור או בחורה, אינו מצליח או אינה מצליחה, וח"ו גם למטה מזה - המעיים שלנו צריכים להתהפך!

צריך לדעת שאם נפעל בנאמנות, מתוך יחס של כבוד ואהבה - יהיו פירות טובים! אם התלמיד קיבל חינוך אמיתי, מתוך אמונה אמיתית ושמחה, זה ייתן פרי! אתם עובדים עם נשמות ישראל! בניו של הקב"ה, ובמוסדות חב"ד - "דעם רבינ'ס קינדער"! הרביים מנהלים את המוסדות, כפי שהרבי כותב באגרותיו הק', וממילא גם האנשים העובדים שם צריכים לדעת שיש להם הכוח. ו"געת ומצאת".

בלי תירוצים

אצל הרבי לא היה תירוץ על העדר ההתעסקות עם בחורים. בנשיעותי לארה"ב לגייס כספים, לחפש כוח אדם ושלוחים וכו', זה היה הזמן היחידי, "אחת בשנה", שמילאתי את כוחותי אצל הרבי, וממילא הזמן הקצר שלי היה תפוס.

באחת מנשיעותי, בדו"ח הנסיעה כתבתי לרבי שלא היה לי זמן לבקר את התלמידים מארגנטינה הלומדים במוריסטאון. אני לא הייתי המורה שלהם, לא המשפיע שלהם, וכמוכן שידיי מלאו מעיסוקי בתור שליח ראשי - לבנות מוסדות, בני חב"ד וכו', ולמרות זאת, ועל אף שהייתי עסוק בענייני המוסד, במענה של הרבי הייתה התייחסות רק לדבר אחד מכל הדו"ח: "הייתכן שלא היה לו פנאי לבקר התלמידים דארגנטינה?!"

ועל זה העיר בסימן שאלה ובסימן קריאה - היינו, מה הפירוש שלא היה לך זמן?! בחורים צריכים שימת לב! לדעת שחושבים עליהם. ועל אף שזו הייתה נסיעה ממוקדת, אין תירוץ לא לחשוב ולהתעסק עם תלמידים!

הרבי על הקו

פעמים ספורות זכיתי לשמוע את הרבי על קו הטלפון. אחת הפעמים הייתה כשדובר על לקיחת ישיבה עירונית תחת ישיבת בואנוס איירס.

הרבי נכנס בתשובות ובהוראות פרטיות, ופתאום בטלפון שקיבלתי מהרב חודקוב, הרבי על היה על הקו והעיר הערות.

העניין לא יצא אל הפועל, כי הרבי דרש שעל מנת למנוע מחלוקת, צריכה להיות בעלות מלאה ובלעדית לחב"ד.

אחר כך נכנסתי ליחידות פרטית, והדבר הראשון שאמר הרבי היה: "מה היה לבסוף עם הישיבה?" עניתי מה שעניתי, והרבי הגיב בבת שחוק... "שלא אפול ברוחי ואמשיך חזק", ונתן ברכה גדולה.

בין כל הדברים הגדולים שנעשו בארגנטינה, הרבי התמקד באופן מיוחד בעניין החינוך.

לכם המחנכים ניתנו כוחות מיוחדים להתמסר לתלמידים, ורק צריכים ללכת בכיטחון בה' ובדברי רבותינו, "משה עבדו".

שליחות שמשאירה חותם

**'שלוחי החינוך' מטביעים חותם
משמעותי לחיים, בלבבות של
עשרות תלמידים.**

**המחזור השלישי של
תוכנית הכשרת 'שלוחי
החינוך' יוצא לדרך!**

”

והענין הוא - שהעמידם כ"ק מו"ח אדמו"ר על חלק היפה, הן בנוגע לעניינים גשמיים והן לעניינים רוחניים, ואומר להם בזה בחר וכמש"נ ובחרת בחיים. והאריכות בזה אך למותר." (אחד היה אברהם, ע' 275)

**לפרטים והרשמה:
053-7700-183
shlucheychinuch.org.il**

חידוש יוצא מן הכלל: כך הפך קונטרס
'כללי החינוך וההדרכה' למורה דרך
בחיי שלוחי החינוך < העבודה
העצמית הנדרשת כערובה להצלחה,
מדוע אי אפשר לחנך רק עם רגשות
< איך הסטטוס של התלמיד משנה
ומשפיע על עבודת השליחות ואיך
יתכן שהרגע הכי חווייתי בשיעור, היה
המבחן? < כללים ראשונים בחינוך!

יש כללים בחינוך!

“הביקורת והעבודה העצמית הם מתנאי הצמיחה וההצלחה בעבודת החינוך”.

כלל ותנאי

“הקונטרס נקרא אמנם בשם כללי החינוך”, מציין הרב מאיר ערד שמרצה ומלמד את הקונטרס במסגרת תוכנית ההכשרה, “אבל לאורך הקונטרס עצמו הרבי הריי”צ קורא ליסודות שהוא מניח בשם ‘תנאים’ ולא בשם ‘כללים’. זהו הבדל תהומי. כלל, פחות מחייב. לעומת זאת תנאי - מחייב.

“לכן צריך לומר שבשונה מהרושם הראשונים שמתקבל, הקונטרס הנקרא ‘כללי החינוך וההדרכה’, אינו אוסף כללים או ‘טיפים’ מועילים להצלחה

בשליחות החינוכית, אלא הרבה מעבר לכך. לאורך הקונטרס הרבי הריי”צ יוצר מעין תהליך שעובר הלומה, תהליך שמתחיל קודם בעצמו ואחר כך ביחס אל המחונך ובדרך ההשפעה עליו.

“במהלך הקונטרס הרבי הריי”צ מונה מספר מאפיינים שגורמים להבדלים בין בני אדם ולדפוסי אישיות שונים: מצב כלכלי, מצב משפחתי, מקום מגורים והרגלים נוספים שהתקבעו. המאפיינים הללו משפיעים מאוד על הלך הרוח ויכולים לשמש ככלי אבחון שדרכם ניתן לזהות ולהבין את התלמיד שעומד מולך ובאיזה מקום ומצב הוא נמצא.

“כאשר לומדים את הפרקים האלו, מבינים שהשליחות החינוכית משפיעה באופן פנימי ועמוק, ועל כך שנחוץ לראות כל תלמיד לגופו ולצורכו. אי אפשר לבוא ולומר: ‘לי יש את שיטת החינוך שלי והתלמידים צריכים להתאים את עצמם אליה’, אלא שליח החינוך חייב לראות את מי שעומד מולו, להבחין בהרגלים וברקע של התלמיד ולהתאים את עצמו אליו, כדי שהדברים ייקלטו בצורה טובה.

“ההבנה הזו היא חלק נרחב מההשקפה הכללית שנפרסת לאורך הקונטרס. ההכרה בכך שמלאכת הקודש הזו נדרשת להיעשות ברוגע ובמתניות, לפעול בקור רוח ובצורה מחושבת ולא להתנהל חלילה על פי רגש. רק צורת התנהלות כזו, תיצור את המרחב הנכון שבו יהיה ניתן לראות כל תלמיד לגופו ולצורכו. אם חלילה מלמדים באקלים אמוציונלי, היכולת להשפיע תפחת.

“הדברים האלו הם הליבה של הקונטרס”, אומר הרב מאיר ערד, “והם חוזרים על עצמם גם ביתר התנאים. אפשר לראות זאת למשל גם בתנאי שבו עולה הצורך לנקוט בתיקון אחד בלבד, כאשר נדרש לתעדף בין חסרונות שדורשים תיקון ושינוי, לבחור בדחוף והנחוץ יותר ולפעול רק בו, ומהשני יש להתעלם כליל.

“זה רגע שבו שליח החינוך צריך לפעול במתניות, בהבנה ש’אי אפשר לתפוס שתי ציפורים במכה אחת’, ואם יבחר לפעול במקביל זה יגרום לתגובת-נגד עזה אצל התלמיד שירגיש שלא מבינים אותו ורק הולכים נגדו. מוטל על שליח החינוך, כביכול, להסכים ולהכיל את ההתנהגות השנייה, הבעייתית, על מנת להשיג תוצאות בשטח הרצוי והדחוף יותר”.

המבחן - בסיום הקורס המרתק - היה פשוט חקיקה במוח ובלב של התנאים והכללים שישנו את הגישה ויסייעו לי בשליחות”.

מה שמייחד את קונטרס כללי החינוך וההדרכה, שלמרות השנים שחלפו מאז נכתב על ידי הרבי הריי”צ, לא נס ליחו והוא רלוונטי היום יותר מתמיד. וכמו הרבה מן האוצרות שחבויים במדף הספרים והופכים למובנים מאליהם, עד שלעיתים מרגישים בנוח לדלג עליהם בהנחה שזה ברור לכל, הזרקור שניתן מחדש לקונטרס בתוכנית ה’התרגום’ שלו לעבודה בפועל, הראה כמו תמיד שהדרך הנכונה היא להיאחו במקורות שהנחילנו רבותינו נשיאנו.

החינוך מתחיל בתוכנו

כאמור, הדגש הראשון שמופיע בקונטרס עומד על הצורך בעבודה המקדימה הנדרשת של השליח חינוך בעצמו כעבודה להצלחה.

שליח חינוך שרוצה להנחך ולשנות את הזולת, צריך קודם כל להיות בתנועה של חינוך עצמי. כל עוד שהוא אינו דורש מעצמו לעשות שינויים ולהתניע תהליכים פנימיים, להיות בתנועה של התקדמות ובקרה עצמית, הוא אינו יכול לדרוש זאת מאחרים. התלמידים לא יראו בו דמות שיכולה להכווין ולשנות.

זה לא אומר שהשליח חינוך חייב להיות מושלם, אלא רק אדם אמיתי וכנה עם עצמו, שכאשר הוא דורש מאחרים, במקביל הוא מוכרח לדרוש גם מעצמו”.

יש מי שסבור שביסוד הזה טמון הכוח לשינוי התמונה החינוכית העולמית.

“אחת הבעיות של החברה הליברלית”, מציין ד”ר יחיאל הררי במאמרו על הקונטרס, “נעוצה בכך שהשותפים להליך החינוכי, המורים והתלמידים, אינם מפנימים את הצורך לקדם עבודה עצמית פנימית, משמעותית, כדי להגיע להישגים.

“התנאי החשוב ביותר עבור המחנך הוא עבודה עצמית. מחנך טוב יהיה תמיד זה שעובד בעצמו על מידותיו, כשם שההורה הטוב הוא זה שישמש דוגמה לילדיו. הילדים מרגישים כשהאינטרסים מחליפים עמדות מוסריות.

“התביעה הראשונה הניצבת לפתחם של העוסקים בחינוך הוא הביקורת העצמית. תנאי זה נכון לגבי המחנך והמחונך גם יחד. אין דבר המעוור את האדם יותר מאשר אהבה עצמית. אהבה עצמית שאינה במקומה אוטמת את האדם מלראות את חסרונותיו ושגיאיותו. כתוצאה מאהבה עצמית, השוטה והנבער הופך רם מעלה בעיני עצמו. אטום המוח למשכיל, הגאה לעניו, המכוער ליפה תואר, האכזר לבעל מדות ישרות, הקנאי לטוב עין והגס לבעל טעם טוב.

“האהבה העצמית גורמת לא רק להערכה עצמית מוטעית אלא גם להערכה בלתי נכונה של הזולת. כך האוויל לועג לכסיל, אטום המוח לנבער מדעת, הגאה לגס הרוח והמכוער למוזהם.

“גם כשכבר מעירים לאדם המאוהב בעצמו, הוא ימצא אינספור התנצלויות וטעמים כמוסים לכיסוי על כל מום וחסרון. העדר הביקורת העצמית מוביל לחיים נטולי ממד מוסרי-רוחני. המטרה האנושית הנשגבת נאבדת בתוך עולם יצרים בהמי.

סופר על ר’ אלכסנדר בן נון ע”ה, ששימש כמפקח ארצי בבתי הספר של ‘רשת אהלי יוסף יצחק’, שנכנס ליחידות אצל הרבי בה גישה לרבי עשרה כללים בחינוך, על פי מיטב ידיעתו בתחום. הרבי עבר על הכללים, ואמר: “חסר כאן כלל נוסף! חסר כאן הכלל שבחינוך אין כללים”.

זהו סיפור מוכר ועוצמתי, אך עם זאת, רבים וטובים נוטים לאחוז את הכלל האחד-עשר - שאין כללים ולשכוח מהכללים הקיימים.

כחסידי חב”ד העוסקים בחינוך, יש לנו ‘אורים ותומים’ בחינוך: כללי החינוך וההדרכה שכתב הרבי הריי”צ - כבר בהיותו בן 17 - זאת על פי הוראת אביו כ”ק הרבי הרש”ב.

כל שליח בחינוך מציב לעצמו מטרה, ללמוד לעומק את הקונטרס קטן הכמות (17 פרקים בסך הכל) ורב האיכות. אולם לרוב ההחלטה נדחית שוב ושוב.

ההסברים לדחינות הזו, רבים ומגוונים. במקור, נכתב הקונטרס עבור המשפיעים ב’תומכי תמימים’ שבליובאוויטש. שפתו עשירה, ציורית, גבוהה ועמוקה. הוא נכתב אמנם בלשון הקודש, אך זו שהיתה מקובלת בזמנו של אדמו”ר הריי”צ. בנוסף לכך, המושגים והדוגמאות המובאות בקונטרס, דורשות לימוד והבנה.

ואולי, יהיו שיאמרו שהסיבה האמיתית לדחיית הלימוד היא הדרישה הראשונית כבר בתחילת הקונטרס: כדי להנחך אחרים, עלינו להנחך את עצמנו. עבודת החינוך דורשת עבודה קשה, ביגיעה עצומה.

הנהלת ה’רשת’ הציבה כבר בתחילת הדיונים הראשונים על יישום הוראת הרבי למקצע את שלוחי החינוך, שלימוד קונטרס כללי החינוך וההדרכה, יהיה לחם חוקו של כל שליח חינוך ולמצפן שבאמצעותו ינווט את דרכו בשליחות.

הקונטרס נלמד בתוכנית כקורס מקצועי, מקיף ועמוק. עם מטלות ביניים ומבחן מסכם. בנוסף לכך, ניתנת אפשרות לניתוח פרקיו כחלק סמינריון בתושב”ע - אחד המושגים האקדמאיים, שהופכים בתוכנית ממטלה למטלה. ואפילו סדנאות של חילוף תובנות אישי, הסקת מסקנות ושיתוף מיישום בשטח - נערכים על בסיס כללי החינוך וההדרכה.

יצאנו לשטח, נכנסו לשיעורים והקשבנו לשיח של שלוחי החינוך שלמדו את הקורס. יצאנו נפעמים. היטיב להגדיר זאת אחד משלוחי החינוך: “אילו קרבנו לתוכנית ונתן לנו רק את הקורס על כללי החינוך וההדרכה, דיינו”.

“הכללים והתנאים שמונה הרבי הריי”צ בקונטרס מחוללים שינוי עצום”, שח אחד משלוחי החינוך, “המיקוד בצורך בעבודה עצמית מקדימה כעבודה להצלחה, זה דבר שמשנה את ההשקפה ומעניק הבנה מעמיקה יותר בעבודת השליחות, להכיר בכך שכדי לפעול בתלמיד, גם אם מדובר בילד רך בשנים, אנחנו קודם כל צריכים לפעול בעצמנו.

“המבחן המסכם בסוף הלימוד, היה מסוג הדברים ששמחתי לעשות. זה היה מבחן שארך שעתיים וחצי, אבל הוא זכור לי כאחת החוויות העוצמתיות ביותר בתוכנית. כן, אני מדבר על המבחן!”

לחנך מחדש

“לאורך השיעורים ראיתי שעבור רבים משלוחי החינוך שלמדו את הדברים היה בכך מעין חידוש”, משתף הרב ערד, “עבור חלק מהדברים שנלמדו נדרש זמן לחלחל פנימה והדברים לא תמיד עברו בקלות. לכל אחד יש הנחות מוקדמות על עבודת השליחות החינוכית שהשתרשו בו לאורך השנים, וכאשר באים לשנות חשיבה ותפיסה זה לא קורה ברגע אחד”.

“למשל, הנושא של חינוך מתוך מתניות בלי התרגשות יתה, עורר דיון מרתק וסוער. אדמו”ר הריי”צ קובע שחינוך צריך להגיע מהשכל ולא מהרגש.

מטבע הדברים, זה נשמע שמבקשים משליח חינוך לא להיות רגיש לתלמידים. וזה לגמרי לא ההסבר. הפוך, מחנך חייב להיות רגיש.

לצורך ההבנה לעומק, נדדנו לנושא אחר בחסידות: האבא והאמא נקראים חכמה ובינה שמכונים בחסידות מוחין-שכל והתולדות - הילדים, נקראים מידות-רגשות. כדי שהילד יקבל מההורה והמחנך, הוא חייב להרגיש שהם לא ‘באותו גובה’. ההורה - מעליו. הוא המשפיע והילד-המקבל. השכל, מוליד את הרגש.

כאשר המחנך מבין שעליו להפעיל רגש, הוא יפעיל את הרגש אבל ממקום שכלי ומבוקר, בצורה מושכלת ולא אמוציונלית רגש שמופעל בצורה של מוח שליט על הלב הוא בריא. רגש שמונע בהחלטה של ההורה והמחנך ולא בהפעלה בשלט רחוק של הילד, הוא אפקטיבי.

“יש מי שחושב”, אומר הרב מאיר ערד בסיום דבריו, “שבשביל להיות שליח חינוך טוב מספיקה מידת ההתלהבות שלו למשימה, אבל זה לא מספיק.

“לפעמים ההתלהבות היתרה, למרות שהיא דבר חיובי ונצרך בפני עצמו, עלולה לגרום לטעויות חינוכיות, כאשר לא מקפידים על הכללים החינוכיים הנדרשים, מאחר שהיא עלולה להחליף את המיקוד בין הצורך להתאים את עצמך אל התלמיד לבין הרצון להביא את עצמך ואת החוויה שלך. שליחות חינוכית אמיתית דורשת לצאת מעצמך ולראות את האחר, לראות מה נכון לו ואיך אפשר להשפיע עליו”.

כולם אהובים כולם קדושים

הרב שמואל לו
שליח הרבי בלונדון

לא מעט אנשים מתחבטים בשאלה איך מתייחסים היום אל הנוער הצעיר, מהי הדרך והגישה הנכונה שיש לנקוט כלפיהם.

בהתוועדות י"א ניסן תשמ"ב, הרבי הרגיש שני יסודות בחינוך: הדבר הראשון זה תקשורת. לדבר עם הילדים, לשוחח עם הבנים והבנות שלנו, עם התלמידים והתלמידות. ויותר מלדבר – לשמוע. פי שניים לשמוע ולהקשיב למה שנאמר. להיות רגיש ולנסות להבין כמה שיותר.

והדבר השני זה דוגמה חיה. הילדים מרגישים אותנו. הם לא רק שומעים – הם רואים מי אנחנו. הרבי אמר לי פעם ביחידות: "הילדים שלך – הם לא רק שלך. הם הילדים של הקב"ה". וזה המבט שאנחנו ההורים והמחנכים צריכים להקריין. הם קדושים, הם טהורים, ואנחנו שליחים לחנך אותם.

חינוך זה לא רק אהבה. זה גם גבולות. אבל הגבולות עצמם צריכים לנבוע מהאהבה.

הילד צריך להרגיש – שכשאתה מעיר לו, כשאתה מציב גבול – זה לא מתוך כעס, אלא מתוך אהבה ואכפתיות אמיתית.

היום הילדים חיים באתגרים שלא היו קיימים בעבר. בשנים האחרונות העולם משתנה בקצב מסחרר. כשאנחנו היינו ילדים לא התמודדנו עם מה שילדים מתמודדים היום.

(וזה מזכיר לי את דברי הרבי על יוסף הצדיק. השבטים, אומר הרבי, חיו חיים פשוטים, במנוחה, עם דבקות. ויוסף, הוא חי בארמון, בין הגויים, במורכבות. ודווקא הוא זה שהפך להיות המשפיע. והרבי אמר שהיום כולנו יוסף. כולנו שלוחים במציאות מורכבת. אבל הרבי נותן לנו את הכוחות).

העיקר: שהילד רגיש שהוא אהוב. שהוא מובן. שיש מי שרואה אותו. החינוך האמיתי הוא כאשר הילד מרגיש שהמחנך אהב אותו, חושב עליו ומבין את התמודדות שלו. וגם אם לרגע זה נראה שהילד לא מגיב וזה לא משפיע עליו, זה נטמע. זה מחלחל. גם אם ייקח עשר שנים.

סיפר לי פעם יהודי שחזר בתשובה שאבא שלו נפטר לפני שהוא הספיק להגיד לו שכל מילה שאמר לו במשך שנות ילדותו ובהמשך החיים, נכנסה ופעלה. רק שזה לקח כמה שנים.

אנחנו צריכים להאמין בילדים ולהאמין גם בעצמנו. הרבי אמר לי ביחידות: "בנים אתם לה' אלוהיכם!" הוא הבן של הקב"ה.

הם טהורים, הם קדושים. רק צריך להמשיך לאהוב אותם.

הרבי הרש"ב אמר, וזה מופיע בספר היום-יום: כשם שמצווה להניח תפילין כל יום – כך מצווה לחשוב על החינוך כל יום ולהקדיש לזה חצי שעה ביום. והרבי הוסיף: "להקדיש" הוא מלשון קידוש. זה דבר קדוש.

וזה אומר: כל רגע של חינוך – כל תשומת לב שאתה נותן לתלמיד או לילד – צריך להיות בקדושה, להיות שם ב-100%. כמו שהרבי עצמו נתן את כולו לכל ילד שפגש.

(מתוך דברים שנאמרו בהתוועדות "מבצע חינוך" י' שבט תשפ"א)

העניין הכי עיקרי וחיוני

הרב מנחם מענדל אזיקוב
השליח הראשי ומנהל
בית ליובאוויטש בפריז

בשבתי ככחור בבית חיינו, התבקשתי להצטרף כחבר מערכת ולסייע בהוצאה לאור של "ספר השלוחים". במהלך העבודה עלתה השאלה: מה תפקידם של המחנכים ואיפה, במסגרת השליחות, נכנסת השליחות בשדה החינוך.

זכור לי איך בנו את החלק בספר שהוקדש לטובת "שדה החינוך" כחלק משמעותי מתוך כלל עבודת השלוחים. היה ברור שזה חלק מרכזי – לא נלווה, אלא שווה ערך לכל חלק אחר בשליחות.

מי שהיה או הנציג מטעם רבני ליובאוויטש היה הרב מנחם מענדל שיחי' גלובכובסקי, שייצג את כלל מוסדות החינוך, הכוין ונתן רשימות מסודרות מי יופיע בספר והיינו בקשר יום-יומי ממש. הרבי העניק למחנכים את ספר השלוחים – כמו לכל שליח – וזה מראה כמה החינוך הוא לא רק "שליחות", אלא שליחות עם חביבות מיוחדת.

רציתי להוסיף עוד נקודה אישית: אבי, השליח הרב שמואל אזיקוב ע"ה, ויבדל"א השליח הרב שלום בער שיחי' מוצ'קין, היו מהשלוחים שנשלחו לשליחות על ידי הרבי אבל בראש ובראשונה שימשו כמחנכים במקום שליחותם.

ושניהם – כל אחד בזמנו – ביקשו מהרבי לעבור ולהפחית בעיסוק בחינוך לטובת השליחות הכללית. והרבי ענה להם: "לא להפסיק לעסוק בחינוך. אלא להיפך – זה העניין הכי עיקרי, הכי חיוני".

באחד הביקורים בבית הרבי והרבנית – כשהיינו יחד עם כל המשפחה, ודובר על מוסדות חב"ד בעולם, הרבנית שאלה שאלה מעניינת: איזה סוג ילדים לומדים במוסדות חב"ד?

אבי ענה שברך כלל, בצרפת (וכנראה גם במקומות נוספים) – יש שליש ילדים ממשפחות חב"ד, שליש ממשפחות דתיות שאינן חב"ד, ועוד שליש – ילדים ממשפחות מסורתיות או לא דתיות.

והרבנית אמרה משפט שמלווה אותי עד היום: "זו הצלחה אמיתית של ליובאוויטש – שנתנים חינוך שווה לכולם, באותה רמה, כמו שמחנכים את הילדים שלנו".

ממילא אפשר להבין את היוקר והחשיבות של העיסוק בחינוך ואת עוצמת ההשפעה כולנו רואים במוחש.

(מתוך דברים שנאמרו בהתוועדות "מבצע חינוך" י' שבט תשפ"א)

שליחות שמעניקה כח

תוכנית הכשרת 'שלוחי' החינוך יוצקת תוכן ומשמעות, מקנה כלים טובים להצלחה גדולה

המחזור השלישי של תוכנית הכשרת 'שלוחי' החינוך יוצא לדרך!

כאשר ישנה ההרגשה ("ער דערהערט") שזוהי שליחותו של הרבי – ברור אצלו שזוהי טובתו ברוחניות וזוהי טובתו בגשמיות ועושה זאת בשמחה ובטוב לב." (משיחת ט' אלול, תשח"י)

לפרטים והרשמה:
053-7700-183
shlucheychinuch.org.il

מבחן

מנהלי מוסדות החינוך ברשת
בביקור בתוכנית ההכשרה
צופים בסימולציות חינוכיות

מפגש ביקור של מנהלי
מוסדות החינוך ברשת
בתכנית ההכשרה

מפגש מנטורים
לשליחות במטה רשת

לימוד על שימוש בכלים
חדשניים במסגרת טכנופדגוגיה

טכנו פדגוגיה, קורס לשילוב
כלים טכנולוגיים בהוראה

ניתוח סימולציות
חינוכיות, סדנא

למידת עמיתים, שיעור
לדוגמא על ידי שליח חינוך

פאנל מיוחד "יציאה לשליחות"
עם חברי ועד החינוך של הרשת

חממה של שקידה

מבט מקרוב אל השיעורים, ההתוועדויות, השיחות והאירועים
שהתקיימו במהלך השנה במסגרת תוכנית ההכשרה

חינוך בגובה העיניים

מבט מקרוב: מה הסוד שהופך את שלוחי החינוך למנהיגים מובילים < איך מתמודדים עם חוצפה ומהי צורת הענשה שתותיר רושם טוב בתלמיד < צרור עצות שלוקטו מתוך הקורס 'הכיתה ההטרוגנית' שהעניק הרב יעקב פלדמן במסגרת תוכנית הכשרת שלוחי החינוך.

המבחן למורה

בקרב אלו המבקשים לאחוז בשרביט ההוראה ולהכווין את דור העתיד של ליובאוויטש, מעורבים לא מעט רגשות ותקוות שלעיתים מתנפצים אל מול המציאות. זו יכולה להיות תגובה דוקרת או תלמיד סורר שהסיט את כל הקשב והשיעור הנפלא שנבנה במחשבה ועמל רב, ירד לטמיון.

האכזבה שצפה ועולה באותם רגעים, אינה תוכנית עבודה. המבטים הסקרניים של שאר התלמידים, מראים שיבואת תיבחנו. וכך קורה ששעת השיא והגדולה של שליח החינוך, לא נמדדת ביכולת ההסברה אלא דווקא בתגובה שתינתן לאותו תלמיד שבחר בהבזק של רגע לשחרר את חרצובות לשונו ולהתבטא בחוצפה.

התגובה הטבעית שלכאורה מתבקשת, היא כזו שתציב גבולות, תחלחל היטב בקרב התלמיד ותשמש כאות לשאר הילדים בכיתה.

אלא שהתגובה שבאמת נדרשת כאן, טמונה ביכולת של שליח החינוך להביט מעבר למילים שנאמרו, לנקות את רעשי הרקע ולנסות למצוא את המניעים שהובילו לתגובה הזו, להעניק מבט מפוכח מקרוב על נפש הילד ועל מה שהוא מנסה להשיג.

לא מעט פעמים, מאחורי כל המילים שהופרחו לחלל האוויר והתנהגויות לא רצויות, מסתתר תלמיד שמנסה להשיג יחס חיובי, רק שאינו יודע לבקש את אותו יחס בדרך הנכונה. רצוי להימנע מלהדביק תווית על תלמיד שמתנהג בחוצפה, כיוון שאולי הוא רק מנסה, בצורה נואשת, להרגיש שווה ושייך.

למה הוא מתחצף?

תלמידים שבחרים להתחצף, עושים זאת לרוב מכמה סיבות עיקריות: חוסר יכולת לבטא את עצמם בצורה טובה, כאב וכעס שהגיע לסף פיצוץ, רצון להשיג תשומת לב.

שליח החינוך נדרש להשכיל לזהות את הסיבות הללו ולנסות לפתור כל סיבה בדרך הראויה. מי שמתקשה לבטא את עצמו בצורה נאותה, ראוי לסייע לו ולהציע דוגמה חלופית, לא למהר להטיח ביקורת שיפוטית. מי שמתפרץ מחמת כאב או קושי, נכון יהיה לבקש לשמוע ממנו בעקבות מה נוצר הכעס, להראות לו שמחפשים להבין אותו באמת. והתלמיד שמבקש להשיג תשומת לב ולחוש שווה, מן הראוי להציב אותו בצורה יזומה במרכז הבמה, לתת לו תפקיד או משימה משמעותית שתגרום לו להרגיש באמת שווה בין שווים.

מי אנחנו ומה מטרתנו?

זאת המשימה הראשונה במעלה של שלוחי חינוך, לדעת להכווין את התלמידים ולהזניק אותם קדימה. כל שליח חינוך שנכנס לכיתה, נדרש להיכנס מתוך ידיעה ברורה מה היעד והמטרה. כאשר יש לשליח חינוך תוכנית מוגדרת, הוא לא נגרר להשיב לכל התרסה, השיעור מתנהל בקור רוח ובסמכות והילדים מבחינים בכך ומבינים שיש מנהיג לכיתה זו.

שליח חינוך אמיתי דואג שלא כל קריאת ביניים תהפוך לתגרה. עליו לבחור במכוון את צורת התגובה וזמנה, ובכך הוא הופך מוביל את הכיתה בצורה מוצלחת בדרך אל היעד.

עונש OUT, תיקון IN

כאשר בכל זאת מוכרחים להגיב להתנהגות שליליות, מוטב תמיד לבחור בתיקון ולא בהענשה גרידא. הענשה יוצרת פחד ורתיעה, לעומת תיקון שמלמד אחריות. וכשמדובר בחינוך, נדרש להעניק ערך בכל דבר. אם תלמיד שפגע בחברו יתבקש לכתוב לו מכתב התנצלות או יחפש דרך אחרת לתקן את הנזק, הוא יבין את מידת האחריות וההשלכה של המעשים שלו.

מה התלמיד צריך ממני?

המשימה של שליח החינוך אינה רק להשליט סדר בכיתה, אלא לגדל ילדים יראי שמיים. וכאשר נבין את המטרות שמניעות את התלמידים שלנו, נוכל לחנך אותם ממקום שמכבד אותם, נותן להם תחושת ערך ומכוון אותם להצלחה. משום כך, הדרך לשינוי חינוכי אינה בעונשים או הטפות, אלא בהבנה, בהירות וסבלנות.

השינוי האמיתי יתחיל דווקא ברגע שבו נפסיק לשאול: "למה הוא עשה את זה?" ונשאל: "מה הוא באמת צריך?".

גם הבעיה שלה שאינה יכולה להחזיר משמעת בתלמידיה כיוון שהתנהגותה רק בחסד מוארת באורה זו תורה כמו שנאמר חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שוחרו מוסר (משלי יג, כד) ותבונן שבוודאי לא תניח תלמידיה לאכול כל היום סוכריות ותמצא עצות איך למונעם מזה וכללות ההנהגה הורו חז"ל תינוק תהא שמאל דוחה וימין מקרבת" (סוטה מז, א).

מורה לדור

כתי"ק מיוחד שבו הרבי משיב למורה שהתלוננה על קושי בהחדרת משמעת לילדי הכיתה:

גם הבעיה שלה שאינה יכולה להחזיר משמעת בתלמידיה כיוון שהתנהגותה רק בחסד מוארת באורה זו תורה כמו שנאמר חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שוחרו מוסר (משלי יג, כד) ותבונן שבוודאי לא תניח תלמידיה לאכול כל היום סוכריות ותמצא עצות איך למונעם מזה וכללות ההנהגה הורו חז"ל תינוק תהא שמאל דוחה וימין מקרבת" (סוטה מז, א).

ונפשו קלורה בנפשו

מה לומדים מעבודת התרנגולת ואיך אפשר לחמם מבלי לשבור < האם נכון להעניק פרס לתלמיד ומתי אפשר להציב ביקורת < הסוד הגדול: מפתח הזהב להצלחה בשליחות החינוכית | הצצה אל תוך שיעור אחד מתוך הקורס "לראות את התלמיד- חינוך בגישה החסידית", מפי השליח הרב **ברוך שיחי וילהלם**. שיעור חובה לכל שליח חינוך < קשר של קיימא

ש

ביל הכניסה אל השליחות החינוכית, מחייב מטבע הדברים לעבור דרך מערך מסודר של הדרכות והכשרות, הבנויות מנקודת התחלה ונקודת סיום. רק שבשונה מיתר המקצועות, בהם יוצאים בסיום הלימוד עם הידע הנדרש המקסימלי להפוך לבעלי המקצוע, בשליחות החינוכית הלימוד לעולם אינו מסתיים והוא רק הקדמה לקראת הדבר הבא.

לימוד רזי החינוך כרוך בלמידה יום יומית ואינסופית. השליחות החינוכית כשמה כן היא - שליחות, לא עוד מקצוע ככל המקצועות. וממילא לא ניתן לתחום אותה בזמן ובידע מסוים, משום שהיא שליחות חיים.

השליחות המיוחדת הזו מורכבת מהמון רבדים וגישות, ונעסוק בכלים המרכזיים, הרגישים והאפקטיביים המשמשים את שלוחי החינוך בעבודתם - השכר והעונש.

הנטייה של כל מי שעוסק במלאכת החינוך היא לעשות שימוש מירבי בכלים הללו, כאשר לרוב הדרך הפותחת תהיה בגישת השכר החיובית, כמו באמצעות דירוג התנהגות בניקוד לשבח וחלוקת פרסים. ואחר כך, במידה והדברים לא הלכו כשורה, יגישים בליט ברירה אל גישת העונש.

השימוש בשכר ועונש הפך לדרך הרווחת, עד שלרגע ניתן לטעות ולחשוב שהם הכלים העיקריים והיסודיים, אבל האמת היא בדיוק להפך. לא רק שהם לא ליבת החינוך, ההשלכות של שימוש לא מידתי בהם יכולות להיות קשות. וצריך להשתמש עימם במשנה זהירות ובמלוא הרגישות והעדינות.

מסופר על אחד מאדמו"רי פולין שתהה פעם באוזניי חסידיו מה לדעתם ניתן ללמוד מהתרנגולת. החסידים השתוממו לפשר השאלה וחיכו לתשובה. ואותו אדמו"ר הסביר שאצל התרנגולת רואים דבר פלא. תפקידה האימהי הוא לשבת ולדגור על הביצים שהטילה. ולכאורה נשאלת השאלה: כיצד תרנגולת במשקל כה כבד מצליחה לדגור על הביצים הקטנות מבלי לשבור אותן? התשובה לכך היא שהתרנגולת מרחפת מעל הביצים ולא יושבת עליהן ממש. בחוש אימהי מיוחד היא מצליחה לכוון ולדייק את הקירבה הנדרשת, שתחמם במידה הנכונה וחלילה לא תשבור.

כדי לדעת מהי הדרך הנכונה לשימוש בכלי השכר והעונש, אפשר ללמוד מהתרנגולת. לסגל את המינון הנדרש בעוצמת הקרבה, להצליח להעניק את החום הנדרש מבלי לשבור את הכלים, היא מהות העבודה של שלוחי החינוך. לקיים קשר קרוב עם התלמיד, אבל לא חונק, ליצור אווירה חמה, אבל לא צורבת. זה המהות ולב העבודה של שלוחי החינוך.

ארבע יסודות

כדי להבין איך יוצרים את הקרבה הנכונה עם התלמידים, צריך להבין תחילה את מבנה הנפש והתכונות שהוטבעו בהם.

הקב"ה טבע בטבע האדם תכונות נפשיות שהן למעשה חלק בלתי נפרד מהשליחות החינוכית שלנו. כששליח חינוך מכיר את התכונות הללו, הוא זוכה לעמוד על יסוד איתן, להבין את התלמידים לעומקם, ולדעת לא רק מה להגיד, אלא גם מתי, איך ולמה.

ישנם ארבעה כוחות טבעיים הנמצאים בכל נפש אנושית - ובמיוחד אצל תלמידים צעירים.

הראשונה היא אהבת השבת. כל אדם - בטח ילד - רוצה שישבחו אותו. הרצון בשבח לא מקרין חולשה ולא ביטוי לריקנות - אלא הוא חלק מתכונות הנפש. כשהתלמיד מקבל מילה טובה, כשהוא מרגיש שרואים אותו, מעריכים אותו, מדגישים את האור שבו - קורה משהו אצלו בנשמה. היא מתרחבת. היא נפתחת. האמון העצמי מתעורר.

התכונה השנייה היא ציפייה לשכר. לא מדובר פה רק על שבת, אלא על רצון לקבל תגמול. הרמב"ם בהקדמה לפרק חלק כותב: "לפיכך בהכרח יצטרך המלמד, שהוא יותר שלם ממנו, שיורו אותו על הלימוד בדברים שהם אהובים אצלו לקטנות שנותיו. ויאמר לו: 'קרא ואתן לך אגוזים או תאנים, ואתן לך מעט דבש'. ובוה הוא קורא ומשתדל. לא לעצם הקריאה, לפי שאינו יודע מעלתה, אלא כדי שיתנו לו אותו המאכל. ואכילת אותו המגדים אצלו יקר בעיניו מן הקריאה, וטובה הרבה בלא ספק. ולפיכך חושב הלימוד עמל ויגיעה, והוא עמל בו כדי שיגיע לו באותו עמל התכלית האהוב אצלו, והוא אגוז אחד או חתיכה דבש". זו לא רדידות, אלא הבנה נכונה של נפש האדם.

התכונה השלישית אולי תפתיע חלק וזו הביקורת - גם לה יש מקום בנפש. הטבע האנושי, גם אצל תלמידים צעירים, מסוגל לקבל ביקורת. ובלבד שהיא נאמרת נכון, בזמן הנכון, ובעיקר - מתוך אהבה. כתוב: "אהוב את התוכחה". לא "סבול", לא "קבל" - אהוב. כשאתם שומע ביקורת ממי שאוהב אותך באמת - הוא לא רק לא מתרסק, הוא מתרומם.

והתכונה הרביעית - שיש בה אולי הכי הרבה חידוש, היא הנכונות לקבל עונש. כן, גם תלמידים צעירים - מצפים לעונש. כשתלמיד יודע שעבר את הגבול, ואין שום תגובה - משהו אצלו מתערער. הוא מתחיל לחשוב שאף אחד לא רואה אותו, שלא באמת אכפת, שהמעשים שלו לא משנים ומזיזים. עונש צודק, ברור, מדוד - מחזיר את התלמיד אל האיוון. אבל כאן נדרש לשים לב: התלמיד נוטה למרוד רק אם העונש יהיה או מוגזם, או לא צודק. עונש במינון הנכון - לא יגרור התרסה. להיפך, הוא יחזיר את הסדר.

שבח שממס לבבות

כאשר יורדים אל שורש הדברים ומבינים את ארבעת תכונות היסוד, אפשר להתחיל לשרטט כיצד אמורה להיראות דרך עבודת השליחות החינוכית.

הכלי הכי חזק ואפקטיבי שבידי שליח חינוך, הוא המילה הטובה. מחמאה אמיתית, אפילו אחת קטנה, יכולה להישאר בלב התלמיד לשנים. הכרתי תלמיד, ששמר במגירה פתק מהמורה בכיתה א'.

שנים. בפתק היה כתוב: "כל הכבוד שהתאפקת". זה הכול. אבל הוא היה חשוב לו. כי הילד הרגיש: מישהו ראה. מישהו שם לב.

יש כוח עצום בשבח אמיתי. הוא ממס את החומות. הוא ממלא את הלב. והוא גם מכונן: כשתלמיד יודע שעל מעשה מסוים הוא יקבל מילה טובה - הוא ישאף לחזור על המעשה. זה יוצר חיזוק חיובי. זה מכונן התנהגות.

וכשהוא יוצא מהבית בבוקר עם זיכרון מתוק של תחושת הערך, זה גורם לו לשמוח ויהיה לו הרבה יותר קל להתמודד עם אתגרי היום. הוא כבר לא צריך להיאבק כדי להוכיח את עצמו. כי הוא יודע שיש לו מקום.

כך גם לגבי פרסים. נכון, לפעמים השימוש בפרסים ממש נדרש ומוכרח, רק צריך לבחון ולשים לב למשמעות וההקשר שבהם הם ניתנים. פרס הוא לא שוחד. הוא לא תשלום. הוא גם לא אמצעי שליטה. הוא מתנה חינוכית.

יש כמה כללים שמומלץ להקפיד עליהם בזמן הענקת הפרס: קודם כל - הפרס לא צריך להיות גדול. להפך. מתנה קטנה עם משמעות ורגש, עדיפה פי כמה ממתנה יקרה שאין מאחוריה כוונה. שנית - הפרס צריך להיות מותאם לגיל. ילד קטן לא צריך ספר עיון. ילד מתבגר לא צריך מדבקות. שלישית - אם אפשר, עדיף בהפתעה. זה ממיס. זה נוגע. רביעית - לא נותנים פרס על דבר שהוא מובן מאליו. אתה לא מקבל פרס על זה שלא הרבצת לאחותך. אבל אם התאפקת במאבק פנימי אמיתי - אפשר לפרגן. חמישית - שימו לב שלא כל מעשה הופך בסוף ל'עסקה'. אנחנו לא אנשי מכירות. אנחנו שלוחי חינוך.

באותו האופן ננהג גם ברגע שבו אנחנו מבקשים להעביר ביקורת על התלמיד. ביקורת היא כלי חד שמצריך זהירות. ברגע של כעס, רצוי לשתוק. ברגע של פגיעות מומלץ להתאפק.

ביקורת חייבת להיאמר ממקום שקט, ברור, אוהב. היא אינה נשק - היא אחריות.

וחשוב לזכור: אנחנו מבקרים תמיד את המעשה ולא את התלמיד. אף פעם אין לומר: 'אתה לא בסדר', אלא נבחר לומר: 'מה שעשית לא מתאים לך'. ובכך אנחנו מעניקים סולם לרדת מהעץ ולא כולאים אותו בפניה ללא מוצא. הדיבור צריך להיות נבחת. בקצרה. במילים שנבחרו בקפידה. ללא ציניות ובאופן ישיר ולא על ידי מתווכים שמעבירים את המסר. לעולם לא נשתמש בתלמידים אחרים ככלי להעברת עונש. זה משפיל. זה פוגע. זה לא חינוכי.

וביקורת, כשהיא נאמרת נכון - יכולה גם להיות חיובית. היא יכולה לומר לתלמיד: "אתה הרבה יותר מזה. אתה מסוגל ליותר". ואז היא לא פוגעת - היא מגדלת.

מפתח הזהב

בסוף, אחרי שניתחנו את הצרכים והתכונות והגדרנו מהי מידת השימוש הנכונה בכלי השכר, העונש, השבח והביקורת, חשוב לזכור שהם רק כלים מסייעים, ולא לב השליחות החינוכית. מפתח הזהב להצלחה בשליחות החינוכית הוא לזכור שהעיקר טמון בקשר שאנחנו מקיימים עם התלמיד. זו התשתית. זו הקרקע. זו המסילה.

ללא קשר - גם המתנות הכי יפות לא יועילו. ועם קשר - גם מבט אחד שווה הכול. זה לב החינוך באמת.

כאשר אתה שם, כאשר אתה רואה, כאשר אתה אוהב - הכול נפתח. הילד מקשיב. מתמסר. צומח.

וזה, בעיניי, שכרו הגדול של שליח חינוך.

אשר נר

העוצמה, ההתרגשות, וההתלהבות: הרגעים הגדולים ממעמד ההצדעה ההיסטורי לרגל י' שבת 75 לנשיאות שנערך בהיכל שלמה בתל אביב לאלפי שלוחי ושלוחות החינוך וחיזק את גאוות היחידה | שבת 'שלוחי חינוך' גם יחד

להביט מעבר למסך

דור מאותגר: הבריחה וההתמכרות אל המסכים יוצרת פלונטר אצל 'שלוחי החינוך' < איך משיגים קשב בעולם מלא פיתויים וגירויים וכיצד הופכים את החומר הנלמד לרלוונטי > הצצה אל שיעור מיוחד שנמסר במסגרת תוכנית הכשרת 'שלוחי החינוך'

העולם שבו אנחנו חיים, מתפתח ומתקדם בקצב מסחרר. כמעט מדי יום, יוצא לאוויר העולם חידוש נוסף שמשנה סדרי בראשית. הכל נמצא בהישג יד בכף היד. ועכשיו, זו מלאכת הבינה שטורפת את הקלפים ומעוררת חרדה ממה שצופן העתיד.

הגירוי והפיתוי שמזמן המכשיר החכם - שטודק את חכמת כולנו - גובר והולך. דור התלמידים הנוכחי נולד לתוך עולם מלא בהצעות מסקרנות וקלות להשגה, שמושכות אותו הרבה יותר משיעור וקריאה באותיות החקוקות על דף או התאמצות יתירה בהבנת החומר הנלמד. במסך הקטן, הכל קורץ הרבה יותר.

על אף המאמצים הראויים לשבח של שלוחי החינוך, לשדרג ולהנגיש את החומר הנלמד ולנסות לעשות שימוש לטובה באותם החידושים והשכלולים, עדיין, האתגר עומד בעינו.

האתגר הנוצר לא מש מעיני שלוחי החינוך ובמהלך תוכנית ההכשרה הם נדרשו לנושא, קיבלו הכוונה וכלים מקצועיים כיצד ניתן לצלוח את האתגר.

ביקשנו להיכנס בדלת הכיתה, להאזין אל הנלמד ולראות מהי הדרך להתמודד עם האתגר שעומד ברימו של דור.

לברוח אל כנפי הדמיון

"לפני שניגשים למצוא פתרונות, צריך להבין מה מושך אותנו ומה בעצם הופך את המסך לממכר", מסביר ברהיטות הרב ישראל מרנץ, "גם בלי להיות חוקר גדול, אפשר להניח שמעבר לתחושת הכיף והסיפוק הרגעני, מסתתר כאן רובד נוסף, שיושב על הצורך הרגשי."

"כל אחד מאיתנו נברא עם מספר צרכים בסיסיים שהוטבעו בו מרגע שנולד: יש לנו צורך להרגיש שייכים ונאהבים, יש לנו צורך פנימי לממש את עצמנו וצורך נוסף למצוא משמעות בחיינו."

"בחיים האמיתיים, כדי לענות ולהשיג את כל הצרכים הללו, אנחנו נדרשים לצאת מאזור הנוחות ולהתחיל בעבודה מאומצת, עקב בצד אגודל, עד שנגיע אל היעד הנכסף. רוב זמן העבודה מורכב מרגעים שגרתיים להחרידה, ללא חוויות וריגושים."

"המסך הקטן, לעומת זאת, מציע דרך קצרה ומהירה. הכל קורה כאן ועכשיו. בקלות אפשר להפוך למה שחלמנו להיות, ללא כל השקעה. אם פעם כדי להגשים חלום ולממש כישרון הדבר היה כרוך בתהליך: להירשם לחוג, לנסות ולהיכשל, לא להרפות ולהתאמץ כל הדרך אל ההצלחה, היום אפשר במחי אפליקציה וללא כל כישלון, לשחק בעולם מדומה שבו הכל קורה ברגעים ספורים."

"תלמיד שצולל אל מחוזות הדמיון, מתמכר אל הקלות שבה ניתן להשיג דברים ללא מאמץ. יש היום תחרויות וירטואליות בהם משתמשים אפילו הופכים למומחים בתחומם במציאות המדומה והמקבילה לחיים עצמם."

"אבל האמת היא שמה שבא בקלות הולך בקלות", מבהיר הרב מרנץ, "אחרי שהאופוריה מתפוגגת חיש מהר, תחושת הריקנות וחוסר הסיפוק מגיעה שוב. לכן, אנחנו צריכים לפקוח את עיני התלמידים הצעירים שיבינו כי בסוף מדובר באשליה ממכרת שתותיר אותם בידיים ריקות."

"נקודת המפתח והיכולת לשנות, טמונה בצעד המקדים והחינוכי שאנחנו שלוחי החינוך נעשה, ובאמצעותו נכשיר את הקרקע לשינוי ותיקון: החיפוש אחר ההתמכרות והאשליה שמושגת בקלות נובעים מהרצון העז של התלמיד לברוח, להימלט ממה שקורה כאן ועכשיו אל מקום שנראה טוב יותר. כדי למנוע את ההתמכרות אנחנו צריכים לעקור את הרצון לברוחה ועקירה כזו נעשית בעיקר באמצעות קשר טוב שנוצר בין שליח החינוך לתלמיד."

"הקשר הטוב יעזור לצלוח את אותם הרגעים הקשים, ויסייע לא ליפול במסכי הבריחה. ברגע שהתלמיד יודע שיש לו כתובת ומשענת, הוא לא יבקש לברוח. טיב הקשר תלוי גם ביכולת שלנו להציף מולם את הנושא ולגלות הבנה ואמפתיה. אם נדע להכיל את הסיטואציה ולא להקניט, התלמיד יראה שמבינים לליבו, שמישהו מצליח לראות אותו גם כשהוא שם מבעד למסך."

להיות שם באמת

"קיום של קשר איכותי ומשמעותי שכזה, מחייב אותנו להיות נוכחים באמת בחיי התלמידים ובכיתה", ממשיך הרב מרנץ, "הזמן שלנו הפך למכרה הזהב של החברות והרשתות, תעשיית הקשב שווה היום יותר מתעשיית הנפט. החברות הגדולות בעולם מוכרות לא מוצרים, אלא אותנו, את תשומת הלב שלנו ואת המידע על הרגלי הצריכה שלנו."

"אם אנחנו לא נוכחים באמת, אם אנחנו עצמנו מתרוצצים בין מייל להודעה לשיחת טלפון, איך נצפה שהתלמידים יהיו איתנו ואיך נדע מה באמת קורה איתם."

מוכרחים לשים סייג וגבול ולהעלות את זה למודעות שלנו. בשעה שהתלמיד רואה שלשליח החינוך אכפת מהכיתה והסביבה, שהוא דואג לה באמת ועושה את עבודתו באהבה ובאמונה, הדבר מחלחל ומאפשר לקשר להיבנות. ברגע שניתן את כל כולנו למענו, הוא יחזיר באותו מטבע וכבר לא יקנן אצלו רצון לברוח."

"ברגע שנקרין בכיתה נוכחות מלאה ולא חלילה נישאב בעצמנו למסך הקטן בכל רגע פנוי, נראה להם שהם הדבר היחיד שמעניין אותנו ונאזין באמת למה שהם מספרים, הכל יראה אחרת."

"הסוד לקשר טוב טמון גם ביכולות של שליח החינוך להיות גלוי וכנה מול התלמיד", אומר הרב מרנץ לסיים, "ברגע שאנחנו נהיה גלויים איתם בקושי הממכה, נראה להם שרבים מתמודדים עם הקושי, זה יעניק להם זריקת עידוד ויכולות להתגבר, בהבנה שהקושי שלהם הוא לגיטימי ואפשר לצלוח אותו."

"אני מאמין שנוכחות היא תנאי לחינוך. תנאי לאהבה. תנאי לתיקון. ואם נהיה שם באמת - בלי רעש, בלי מסך, בלי חצי-מבט - נוכל לחולל שינוי. לא רק בהם. גם בנו. גם בבית שלנו. גם בעולם."

"אז אם אתה שליח חינוך, תדאג להיות שם. תסתכל לתלמיד בעיניים. תגיד לו: אני איתך. עכשיו. באמת."

(תורתנו נתונה לשליח החינוך הרב אהרון קוביטשעק על סיועו בהכנת הכתבה)

מעלן בקודש

אתר "מעלן בקודש" הינו פלטפורמה ייחודית לשלוחי הרבי בשדה החינוך: מחנכים ומחנכות בבתי הספר היסודיים והעל יסודיים.

אנחנו כאן כדי להעלות בקודש: להנגיש עבור שלוחי ושלוחות החינוך חומרים ועזרי למידה, תכני העשרה יהודיים וחסידיים, כלים חינוכיים ודידקטיים מתקדמים ועוד. מעבר למרכזיה פדגוגית, "מעלן בקודש" הוא למעשה בית חם ופתוח עבור שלוחי הרבי בשדה החינוך, לשימוש יומיומי – הן כהכנה ללמידה בכיתה, והן במהלך הלמידה עצמה.

ב"מעלן בקודש" תוכלו למצוא ארגז כלים, תוכניות לימודים, ספרי לימוד, חומרי הוראה לכל שכבות הגיל, חומרי חינוך חברתי חסידי, הכשרה והדרכה, תכנים והשראה.

כל הפרסומים שיצאו לאור על ידי הרשת, בחסידות, בגמרא, בהלכה, בלימוד הקריאה, בהעצמה חינוכית חסידית ועוד, מובאים בהנגשה מאירת עיניים ומותאמת להקרנה על מסך הלוח הכיתתי, בתוספת הפעלות וישומים מגוונים.

לצד החומרים שהופקו על ידי הרשת, מרכז האתר מגוון חומרים מקוריים ומעשירים שחוברו על ידי מחנכים ומחנכות הן במקצועות הקודש והן במקצועות הכלליים על טהרת הקודש.

מרכזי מנורה

פרויקט מנורה הוקם לזמני חירום בהם נדרשה למידה מרחוק כתחליף ללמידה פרונטאלית בבית הספר.

בתי הספר של הרשת נדרשו לספק תחליף ראוי מבחינה מקצועית והשקפתית ללמידה מרחוק וכך הוקמו המרחבים של מעלן בקודש. לאורך הזמן ותקופות החרום השונות עמלנו לפתח מענה מותאם מהיר ומתקדם יותר – וכך הוקמו אתרי מנורה – מרחבים מאירים ברשת.

המרחבים המתוקשבים מהווים פתרון אידיאלי ומאיר לסדר יום מותאם ללמידה מרחוק על טהרת הקודש.

כל בית ספר מקבל אתר משלו עם אפשרות לשיילוב תכנים עצמאיים ותכנים נוספים הניתנים להטמעה בתוך האתר הבית ספרי, המרחבים קלים לתחזוק ומקבלים תמיכה מלאה בזמני חירום.

עולם הגמרא

עולם וירטואלי מתקדם של תכנית הגמרא הייחודית ברשת המאפשר חוויה אינטראקטיבית חדשנית בלימוד הגמרא לצד הנגשה של צורת הדף המקורית. דמויות ומושגים מלווים את הילדים על מסך הכיתה והופכים בעזרת מיומנויות שונות את הלימוד לחוויה.

עולם ההלכה

עולם תוכן עשיר לתוכניות ההלכה ברשת, המעצים את לימודי ההלכה ומרכז את כלל התכנים שהופקו ע"י אגף לימודי קודש במהלך השנים והכל בשפה נגישה ובעיצוב מאיר עיניים.

דף הבית להתקשרות

מרכז אינטראקטיבי לניהול סדר יום חסידי בכיתה המתעדכן בתוכן עשיר על בסיס יומי ומשמש ככלי עזר עבור המורה בתוך הכיתה עצמה.

נרות להאיר

אתר התוכניות והמערכים של "אגף חינוך חברתי חסידי" אוצר בתוכו את שלל התוכניות השנתיות ושבועות השיא מכל השנים ומתעדכן על בסיס קבוע לפני מועדים יומי דפגרא.

פיקוד העורף של השליחות החינוכית

הצצה אל מאחורי הקלעים של מגוון כלים טכנולוגיים מתקדמים שפותחו על אגפי הרשת, לצורך קידום הוראה, חינוך והתקשרות בחירום ובשגרה, כלים טכנולוגיים מתקדמים < עבודה יום יומית > צוות של עשרות עובדים ועובדות חדורי רוח שליחות מגוון הפיתוחים והחידושים שמעניקים מעטפת מקצועית ואיכותית, שלל כלים ועזרים המסייעים לשלוחי החינוך בעבודתם וסוללים דרך להצלחה חינוכית גדולה.

אש תמיד

הרב מנחם מענדל סטזגובסקי

מנהל תלמוד תורה חב"ד חדרה

מי שנכנס לעולם החינוך, נכנס עם תחושת שליחות. כל איש חינוך, מונע ממהו גדול יותר מאשר השכר. הוא רוצה לחנך, להשפיע, לגדל דור, להצמיח ולפתח את הכישרים של התלמידים.

למרות שזו נקודת ההתחלה, לרוב היא מתעמעמת מתי שהוא. ישנם כאלו שאצלם תודעת השליחות מתעמעמת באתגרים הראשוניים, כשהם מגלים שלא כל התלמידים הגיעו עם תשוקה עזה להקשיב בשיעור. וישנם כאלו שאצלם הזמן עושה את שלו.

השליחות לא השתנתה, אלו אנחנו – שלוחי החינוך שהזמן עושה בנו את שלו. ולא תמיד הזמן משביח.

השנה, יצא לי להיפגש באופן בלתי אמצעי עם תוכנית שלוחי החינוך, המילה שתיטיב להגדיר אותה, בלי שמץ של גוזמה היא: מהפכה!

מעלות רבות לתוכנית, אבל נרמה שהבשורה הגדולה היא בכך שבכל שבוע, בכל שיעור, במשך שנתיים ימים, מתחדד אצל שלוחי החינוך שלומדים בתוכנית שהם שלוחי חינוך. שלוחו של אדם כמותו.

הם שייכים למשהו גדול יותר שלא מסתכם רק בלמסור שיעור מרתק או אפילו איך להבין את נפש הילד והצרכים שלו. זו שליחות עם אחריות וזכות, עם כוחות ועם כלים, עם אפשרות להתנייעץ ולבקש עזרה והכוונה. בהווה ובעתיד, הקרוב והרחוק.

מי שעוקב אחרי מצב החינוך בארץ, יודע שמצוקת המורים, בכל המגזרים, קשה עד מאד. אבל רשת אוהלי יוסף יצחק, רואה בכל בעיה – הודמנות, מתוך חשיבה מתמדת איך הרבי רואה את התמונה ומה הרבי רוצה שנפעל, ויצאה להרים את הכפפה במהפכה של ממש.

בתור מנהל תלמוד תורה, שלחתי לתוכנית אברכים שבאו עם רצון להצליח שהיה מהול גם בחשש להיכשל. אבל בכל שבוע הם חוזרים לתלמוד תורה, שונים לחלוטין. אפשר לראות את השינוי מיידית – הם מאושרים, מלאי מוטיבציה, ובעיקר חוזרים עם ברק בעיניים שסוחף ומשפיע מיידית על כל הסביבה. וזו באמת מהפכה. מורה צעיר שמשפיע על חדר המורים ומעצים את תחושת השליחות במובן הכי פשוט של המילה.

במסגרת מפגשי המנהלים השנתיים שנערכים על ידי ה'רשת', ערכנו ביקור של כל מנהלי הת"תים בארץ, בקמפוס שלוחי החינוך בצפון במכללת שאנן. ראינו שם את שלוחי החינוך לומדים, חיים, נהנים, מתוועדים. פגשנו מרצים מקצועיים, חסידים ושאינם, מהשורה הראשונה, שמבינים את צרכי השטח ומכירים את האתגרים היומיומיים שלוחי החינוך מתמודדים איתם. ראינו בעיניים את הליווי האישי שכל שליח חינוך זוכה לקבל במסגרת ההכשרה. וזו היתה חוויה בלתי נשכחת.

ומרוב התלהבות מהתוכנית ומהמעטפת המקצועית, החלטתי שעל אף שיש בידי כבר תואר שני, אני רוצה להיות חלק מהתוכנית, כלומר. ובכל יום שלישי, אני מצטרף יחד עם קבוצה איכותית של שלוחי החינוך ללימודי 'מנהיגות בייעוץ' (מה שמכונה 'תואר שני בייעוץ').

אני ממליץ בחום לכל מי ששייך לחינוך, לקפוץ על העגלה, להירשם לתוכנית המהפכנית, ולהיות שליח חינוך, בלי לאבד את ההתלהבות!

חינוך הוא הבסיס שעליו נבנה עתידנו והוא המצפן שמכוון את דור העתיד שלנו. עלינו להבטיח שילדינו יקבלו את החינוך הטוב ביותר, חינוך שיצייד אותם בכלים הנחוצים להם כדי להצליח בחיים ויכין אותם לקראת הגעתם לשיבה, ל'קבוצה', לשליחות ולבניית בית – בית חב"ד לנחת רוח הרבי.

תהליך חינוכי מוצלח אינו דבר מובן מאליו, במיוחד בעולם מורכב ומשתנה כמו שלנו. הוא דורש מאנשי החינוך מחויבות עמוקה, ידע מקצועי ורגישות גבוהה.

שנה לאחר הקמת ישיבת תומכי תמימים פנה כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע לבנו, כ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע, וביקש ממנו לסדר את כללי חינוך וההדרכה עבור המשפיעים בישיבת תומכי תמימים. בקשה זו מעידה על המסר העמוק של הרבי הרש"ב, שהצלחה בחינוך אינה תלויה רק בכוונות טובות, אלא גם בידע ובכלים מקצועיים.

שמעתי מהרב מנחם מענדל הכהן רוט שכ"ק אדמו"ר הרי"צ דימה את שתי גישות החינוך של משפיעי הישיבה דאו למרכיבים שונים בפעילות הסאונה: האחת, 'מחממת', מוציאה את הלכלוך דרך חום עז, בדומה לחום הסאונה, בעוד הגישה השנייה 'מטהרת' ונוקטת בגישה של ניקוי באמצעות ענפים ועשבים המוצלפים על הגוף, בדומה לניקוי הגוף בסאונה. הדימוי הזה ממחיש את הצורך בגישה מאוזנת ומתאימה, המותאמת לצרכיו הייחודיים של מורה ומדריך וכך גם תלמיד.

בדומה למחנכים רבים בדורות קודמים, גם אני הגעתי לעולם החינוך ללא הכשרה פורמלית מוקדמת. רק במבט לאחור, אני מבין את גודל האחריות שהונחה על כתפיי, ואת האתגרים הרבים שניצבו בפניי. לעיתים אני תוהה ביני לבין עצמי, כיצד העזתי לקחת אחריות על עולם החינוך ללא כלים או ידע מוקדם. ואף מעבר לכך, היום אני מבין יותר כמה שמי שאינו לומד ומכיר את הדברים לפני הכניסה לעולם החינוך אינו יודע להיזהר ומשכך הוא עושה טעויות במהלך עבודתו. לכן, אני מתרגש במיוחד לראות את המהפכה החינוכית שמובלת כיום על ידי רשת אוהלי יוסף יצחק, אשר בעצם חוסכת טעויות אלו.

רשת אוהלי יוסף יצחק מובילה פרויקט חדשני ופורץ דרך, שמכשיר פרחי שלוחים להיות מחנכים מצוינים. הם לומדים לעומק את כללי החינוך וההדרכה, רוכשים כלים מקצועיים מתקדמים ומתכוננים להתמודדות עם אתגרים שונים ומגוונים בכיתה. תוכנית ההכשרה כוללת לימודים תיאורטיים ומעשיים, סימולציות, וליווי אישי של מנטורים מנוסים.

כאב לבן הלומד בתוכנית וכאדם שמאמין בכל לבו בחשיבות החינוך, אני רואה את השינוי הזה מתרחש לנגד עיניי. בני וחבריו מגיעים לעבודת השליחות שלהם מצוידים בידע רחב, בביטחון עצמי ובכלים מקצועיים רלוונטיים. הם יודעים לתכנן שיעורים מעניינים ומרתקים, הם יודעים להקנות מיומנויות מותאמות גיל, להתמודד עם אתגרים חינוכיים מורכבים וליצור סביבת למידה מכילה ומעצימה, תוך התייחסות לצרכים השונים של התלמידים.

ההכשרה המקצועית של פרחי השלוחים מבטיחה שדור העתיד של המחנכים יהיה מוכן ומתאים להוביל את ילדינו להצלחה. זוהי השקעה חכמה ומשמעותית בעתיד שלנו, שכולנו נרוויח ממנה. תפקידנו כהורים, כמורים וכחברה הוא לתמוך בתוכנית ההכשרה הזו, ולהבטיח שכל ילד יקבל את החינוך הטוב ביותר שאפשר.

פרחי השלוחים

הרב מנחם מענדל כהן

מנהל תלמוד תורה אוהלי מנחם ביתר עילית

לשלוחי החינוך יש כתובת

בקרו באתר המוביל
של שלוחי החינוך

- « תוכן עשיר לשליחות החינוכית
- « מגוון משרות חמות בכל רחבי הארץ
- « מידע והרשמה לתוכנית ההכשרה

חפשו בגוגל:
שלוחי החינוך

morim.resetch.org

שליחות מתוך עוצמה

הרב זאב גרינוולד
שליח חינוך בתלמוד
תורה חב"ד בקרית גת

אחת הנקודות והתובנות המעניינות אליה זכיתי להיחשף במסגרת התוכנית המיוחדת להכשרת שלוחי חינוך, שמה זרקור משנה חשיבה וגישה, שמן הסתם תסייע לכל מורה בכל שלב. זו תובנה אחת מתוך המון נושאים שנלמדים מדי שבוע, אבל יש בה כדי להוכיח וללמד על הכלל.

בעולם החינוך, לא פעם נתקלים במורים המתמודדים עם אתגרי משמעת באמצעות שיטות ענישה מסורתיות. אולם, בשיחה עם המרצה והמחנך הרב בנימין גוטליב, למדתי על גישה מהפכנית המשנה את תפיסת המשמעת מהיסוד.

הרב גוטליב ציין שהמפתח לניהול כיתה מושלם טמון ביצירת סמכות אישיותית טבעית. זוהי לא סמכות הנשענת על איומים או עונשים, אלא על נוכחות פנימית שקטה ועוצמתית. הוא משווה זאת לעבודתו של מציל מנוסה בסוכת הצלה ימית - אדם השומר על קור רוח מוחלט גם כאשר הגלים סוערים סביבו.

שליח החינוך האידאלי, על פי תפיסה זו, אינו מגיב בסערת רגשות לכל הפרת משמעת. הוא אינו נסחף בזרמים הרגשיים של המתרחש בכיתה, אלא שומר על נוכחות יציבה ורגועה. זוהי הדרך האמיתית להקרין סמכות - לא דרך צעקות או ענישה, אלא דרך שליטה פנימית מוחלטת.

המשמעות העמוקה של גישה זו היא הבנה שמשמעת אינה מטרה בפני עצמה, אלא כלי לקידום למידה והתפתחות. כאשר מורה מצליח ליצור אווירה של כבוד טבעי, הוא למעשה יוצר מרחב בטוח ללמידה - מרחב שבו התלמידים מבינים את הגבולות מתוך הערכה ולא מתוך פחד.

הרב גוטליב הדגיש כי הסמכות האמיתית נובעת מאותנטיות ומנוכחות פנימית עוצמתית. זה לא עניין של טכניקות או תכסיסים, אלא של גישה פנימית שלמה. המורה צריך להיות מחובר לעצמו, בטוח במטרתו החינוכית וברור בציפיותיו.

במובן העמוק ביותר, זוהי דרך חינוכית המשקפת כבוד לתלמיד. במקום לראות בו אובייקט שיש לשלוט עליו, היא רואה בו סובייקט בעל יכולת ורצון ללמוד ולהתפתח. הסמכות האישיותית אינה שוללת, אלא מזמינה - היא מזמינה את התלמיד להיות החלק הטוב והמיטבי של עצמו.

לימוד שמחולל פלאים

הרב יוסף יצחק חרמץ
שליח חינוך בתלמוד תורה
חב"ד בנחלת הר חב"ד

אחד הדברים המיוחדים שקיבלתי מלימודי התואר במסגרת תוכנית הכשרת שלוחי החינוך של הרשת, היה בקורס הוראה בתושב"ע שהעביר רכז תחום הגמרא בתלמודי התורה ברשת הרב נחום רבינוביץ.

הרב רבינוביץ הסביר והדגים על הדרך הנכונה להעביר את השיעור באמצעות פירוק החומר הנלמד לששת ההישגים, אותם התלמידים רוכשים במסגרת לימוד הגמרא.

בסיום הקורס נתבקשנו להכין מטלה המדגימה שיעור שאמסור, שמעביר בצורה חווייתית את ההישגים ואת אופן העברתם בצורה מעוררת עניין.

הקדשתי לכך זמן, ישבתי והכנתי מערך שיעור שמאז מלווה אותי בכל שיעור גמרא, הלימוד בכיתה נעשה חי יותר ופעיל יותר והתלמידים ממש מחכים לשיעור ולאופן המסירה שלו.

בעקבות הקורס התחלתי למסור את השיעור באופן כזה, שעוד לפני שמתחילים ללמוד בפועל אני מבקש מהתלמידים, בהתאם לשיטה והדרך, למצוא מושגים מרכזיים בסוגיא אותם אנחנו כותבים על הלוח, דנים בהם ביחד ולומדים לעומק יותר.

הדרך שנסללה לנו בקורס ששמה דגש על השיתוף של התלמידים בחיפוש המושגים, הקדמת הסבר לפני המפגש אודות המושג הנלמד, גורמת לשיעור להיות חי יותר, מעניין יותר וקל יותר להבנה והקשבה מצד התלמידים.

שליחות שבונה עתידי

תוכנית הכשרת 'שלוחי
החינוך' נותנת הזדמנות
לעתיד אישי וכלכלי טוב יותר

המחזור השלישי של
תוכנית הכשרת 'שלוחי
החינוך' יוצא לדרך!

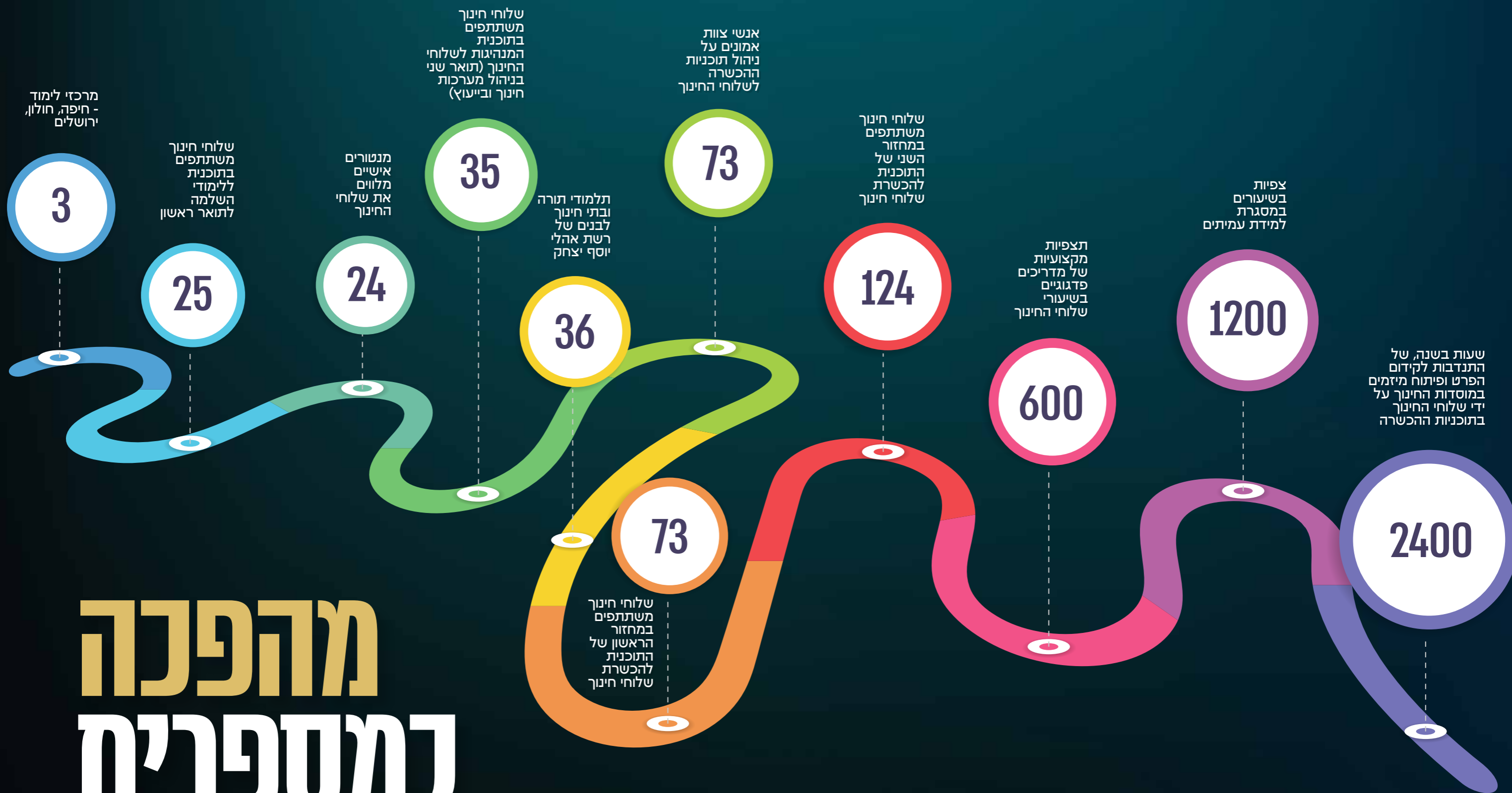

ועוד הפעם הנני כופל מה שכתבתי לו מכבר וכן לאחדים מאנ"ש, אשר דעתי ברורה, אשר הכלי והצנור לברכת השם יתברך בענייניהם בפרטים הוא, ההתעסקות בענייני חב"ד כל אחד במקצוע שלו. ובהנוגע אליו, הרי זה ענין הרשת".

(איש החינוך, ע' 613)

לפרטים והרשמה:
053-7700-183
shlucheychinuch.org.il

מיהפכה במספרים

השליחות מתחילה בחינוך

'שלוחי החינוך' מקרבים
 ומדריכים, מעמידים מהיסוד

המחזור השלישי של תוכנית הכשרת 'שלוחי החינוך' יוצא לדרך!

הירשמו עכשיו ותהנו מתוכנית ייחודית ומהפכנית המעניקה מעטפת מקצועית מלווה ותומכת, חממה חסידית המעצימה ומעמיקה את תחושת השליחות, סוללת דרך בעבודת החינוך מרגע הכניסה ועד ליישום בשטח.

לימודים
 באווירה חסידית

יציבות
 תעסוקתית

הכשרה וליווי ע"י
 אנשי מקצוע

מלגות
 אישיות למתאימים

השמה
 במוסדות החינוך

לימודי b.a
 ותעודת הוראה

*הקבלה לתוכנית מותנית בראיון אישי מקדים

053-7700-183
 shlucheychinuch.org.il

לפרטים
 והרשמה

העניין העיקרי:
 שאברכים באה"ק
 ת"ז יסעו - בשליחות
 - לעסוק בחינוך
 על טהרת הקודש
 וביחוד במוסדות
 אהלי יוסף יצחק,
 בזריזות ובשמחה."
 (משיחת ט' אלול, תשח"ז)